

Härnösands
kommun

2023

Årsredovisning

2023 EN UTMANANDE TID	4
SÅ HÄR ANVÄNDES PENGARNA	6

01	Förvaltningsberättelse	8
	ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING	10
	DEN KOMMUNALA KONCERNEN	11
	VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT & EKONOMISK STÄLLNING	16
	HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE	22
	STYRNING & UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN	26
	GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING & EKONOMISK STÄLLNING	31
	BALANSKRAVSRESULTAT	53
	VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN	54
	FÖRVÄNTAD UTVECKLING	60

02	Finansiella rapporter	62
	RESULTATRÄKNING	63
	BALANSRÄKNING	64
	KASSAFLÖDEANALYS	65

03	Noter	66
-----------	--------------------	-----------

04	Drifts och investeringsredovisning ...	86
-----------	---	-----------

05	Ekonomisk ordlista	90
-----------	---------------------------------	-----------

06	Revisionsberättelse.....	92
-----------	---------------------------------	-----------

2023

En utmanande tid

Undertecknad skrev förra året att det är i tider av kris som solidariteten prövas. Omvärlden har verkligen omfamnat och stått bakom Ukraina och ukrainarna efter Rysslands storskaliga invasion. Men hur länge finns omvärldens stöd? Konsekvenserna av kriget i EU:s närområde har påverkat oss alla, på olika sätt. Naturligtvis är kriget mest kännbart för de direkt drabbade, de vars anhöriga dödats eller skadats eller som har tvingats fly från hem, familj och sociala nätverk.

Men kriget har också indirekt påverkat oss alla. Inte minst har det pressat den offentliga sektorn med en inflationsnivå som vi inte sett på många årtionden och därmed höjda prisnivåer på i stort sett allt.

Utöver det står alla kommuner och regioner inför en stor utmaning då kommunernas pensionskostnader ökar. För Härnösands del ökade pensionskostnaderna under 2023 med 50 miljoner kronor. 2024 beräknas de öka med ytterligare 33 miljoner kronor. På två år motsvarar ökningarna sjuttio procent, eller 80 miljoner kronor.

Vi har varit medvetna om att pensionskostnaderna skulle öka, men också att det är en tillfällig ökning och att kostnaderna kommer att landa på en lägre nivå om några år. Av den anledningen beslutade kommunfullmäktige att sänka resultatmålen under 2023 i stället för att göra neddragningar i permanenta verksamheter. Fullmäktige beslutade också att skjuta till rekordstora belopp till välfärden.

Statsbidragen minskade samtidigt i ett läge där SKR beräknar att det saknas 30 miljarder kronor i välfärden. Vi är inte ensamma om att ha det utmanande. 2022 var det en handfull kommuner som inte klarade balanskravet, 2023 är det över 100 kommuner. I princip alla regioner dras med stora underskott. Staten behöver ta ett större ansvar, där statsbidragen åtminstone behöver inflationssäkras. Vi har valt att kompensera nämnderna för den höga prisbilden och inflationen, men också för minskade statsbidrag. Men det finns gränser för hur mycket

en kommun kan kompensera. Vi delar frustrationen över det ständiga fokuset på kostnadsminskningar.

SVAGARE EKONOMISKT RESULTAT – MEN VI ÄR INTE ENSAMMA

Ekonomi och det ekonomiska resultatet 2023 blev svagare än budget och också det förändrade ekonomiska målet vi satte i juni 2023. Den främsta orsaken var högre inflation än beräknat, högre pensionskostnader och en lönerörelse som innebar högre löneökningar än beräknat. 2022 var det ekonomiska resultatet gott, vilket kändes bra att ha med sig. Hade pensionskostnaderna varit jämförbara över åren 2022 och 2023 hade de ekonomiska resultatet också varit jämförbara. Detta trots minskade statsbidrag och höga prisökningar. Det signalerar ändå styrka för framtiden. 2025 kommer vi förhoppningsvis se en vändning där pensionskostnaderna återgår till en lägre nivå (om än inte på 2022 års nivå).

2023 – SÅ MÅNGA ROLIGA BESLUT OCH BESKED

Det är lätt att stirra sig blind på den ekonomiska utvecklingen. Men det har också varit ett i många avseenden bra år. Vi har kunnat ge Härnösandsborna en god välfärd. Det vittnar inte minst brukarundersökningen inom äldreomsorgen om, där resultaten i hemtjänsten tog stora kliv framåt. I princip alla hemtjänstgrupper ökade sina resultat. Det är framför allt medarbetarna som har gjort ett gott arbete och ligger bakom denna ökning. Vi är samtidigt medvetna om att arbetsmiljöarbetet måste vidmakthållas och stärkas.

Vi ska ta steg, genom ständiga förbättringar, för att stärka arbetsmiljön och stärka kommunens arbetsgivarvarumärke. I slutet av 2023 beslutade kommunfullmäktige att vi ska bli Sveriges bästa offentliga arbetsgivare inom fem år. Vi ska bli bättre och det är genom god samverkan mellan arbetsgivare och företrädare för verksamheterna och de fackliga organisationerna som den grunden läggs. Förbättringsresan gör vi för välfärdens medarbetare skull men också för jämställdhetens skull. Självklart ska även vår kvinnodominerade välfärdssektor erbjuda minst lika god arbetsmiljö som jämställda eller manligt dominerade arbetsplatser redan idag gör. Här vill vi att Härnösand tar på sig ledartröjan. Ledartröjan för hållbarhetsarbetet vill vi också fortsätta att ha på oss. Vi ökade i den miljörankning som görs av tidningen Aktuell Hållbarhet. Härnösand blev 2023 femte bästa miljökommun i vår kommungrupp och främst bland länets kommuner.

Om jag ska bli lite personlig så är 2023 året jag sannolikt aldrig kommer att glömma...

Den 4 maj kunde jag och mina kollegor från Timrå och Sundsvall äntligen berätta att vi nu på allvar blir en del av den gröna industriella transformationen och ett nav i den svenska och europeiska batterivärdekedjan. Det första avtalet hade just undertecknats med en aktör för en arbeidskrafts- och energiintensiv etablering i Torsboda industripark i Timrå

kommun. Tillsammans hade vi tre kommuner paketerat ett erbjudande som var konkurrenskraftigt i ett internationellt perspektiv. En etablering med över 2 000 anställda i både tillverkning, men också i forskning och utveckling, för med sig många saker. Vi kommer att bli och behöver bli fler, i ett län där vi i över 70 år fört en tynande tillvaro, där såväl kommuner som den välfärd vi kunnat erbjuda succesivt har minskat i omfattning. Det kommer naturligtvis också finnas utmaningar med en sådan etablering, inte minst vad gäller kompetensförsörjningen. Men jag jobbar mycket hellre med denna typen av positiva utmaningar

än att möta SCB:s prognoser som spår att länet kommer att tappa ytterligare 30 000 invånare de närmaste 15 åren. Detta är den ankarinvestering som vi väntat på och förhoppningsvis en i raden av många fler investeringar i vårt närområde. Vi har möjlighet att åter bli det framtidsland som vi kom att bli för nästan 150 år sedan. Tack till alla som bidragit till att denna investering nu blir av.

2023 var också året då det på allvar började byggas i Härnösand. Grunden lades 2022, men nu reser sig såväl hotellet på Kanaludden som riksarkivets nya ståtliga byggnad på Saltvik mot skyn och kommer

att bli landmärken i Härnösand. Under året invigdes kommunens nya och moderna vårdboende på Saltvik, i slutet av året togs första spadtaget för den nya idrottshallen på Murberget och det blev också klart med ett antal andra stora investeringar av såväl externa aktörer som kommunkoncernen. Genom stora investeringar så har vi kunnat hålla maskineriet igång i en tung tid. Det känns inspirerande att möta framtiden och vi har mycket att se fram emot tillsammans.

Tack också till ER alla som bidragit till att göra 2023 till ett gott år och alla insatser som gjorts för Härnösands bästa.

ANDREAS SJÖLANDER (S), KOMMUNSTYRELSENS ORDFÖRANDE

Så här användes pengarna

100 kr i skatt till kommunen användes under 2023 så här:

<p>34 kr</p> <p>VÅRD & OMSORG</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>35 kr</td> <td>36 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	35 kr	36 kr	<p>28 kr</p> <p>SKOLA, BARN & UNGDOM</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>28 kr</td> <td>25 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	28 kr	25 kr	<p>9 kr</p> <p>FÖRSKOLA & BARNOMSORG</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>9 kr</td> <td>11 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	9 kr	11 kr	<p>9 kr</p> <p>INFRASTRUKTUR & SKYDD M.M.</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>9 kr</td> <td>8 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	9 kr	8 kr	<p>6 kr</p> <p>FRITID & KULTUR</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>6 kr</td> <td>6 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	6 kr	6 kr
2022	2021																							
35 kr	36 kr																							
2022	2021																							
28 kr	25 kr																							
2022	2021																							
9 kr	11 kr																							
2022	2021																							
9 kr	8 kr																							
2022	2021																							
6 kr	6 kr																							
<p>6 kr</p> <p>INDIVID- & FAMILJEOMSORG</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>6 kr</td> <td>5 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	6 kr	5 kr	<p>2 kr</p> <p>POLITISK VERKSAMHET</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>2 kr</td> <td>2 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	2 kr	2 kr	<p>3 kr</p> <p>AFFÄRSVERKSAMHET</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>2 kr</td> <td>3 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	2 kr	3 kr	<p>2 kr</p> <p>SÄRSKILT RIKTADE INSATSER</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>2 kr</td> <td>2 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	2 kr	2 kr	<p>1 kr</p> <p>VUXENUTBILDNING & ÖVRIG UTBILDNING</p> <table border="1"> <tr> <td>2022</td> <td>2021</td> </tr> <tr> <td>1 kr</td> <td>2 kr</td> </tr> </table>	2022	2021	1 kr	2 kr
2022	2021																							
6 kr	5 kr																							
2022	2021																							
2 kr	2 kr																							
2022	2021																							
2 kr	3 kr																							
2022	2021																							
2 kr	2 kr																							
2022	2021																							
1 kr	2 kr																							

KOMMUNENS INTÄKTER	2023 mnkr	2023 %	2022 mnkr	2022 %
Skatteintäkter	1 347,7	57%	1 294,0	57%
Generella statsbidrag och utjämning	627,7	27%	587,0	26%
Bidrag	203,7	9%	227,9	10%
Övriga intäkter	50,4	2%	37,9	2%
Taxor och avgifter	42,9	2%	50,0	2%
Hyror och arrenden	39,8	2%	36,6	2%
Försäljning av verksamheter	37,3	2%	33,1	1%
Total	2 349,5	100%	2 266,5	100%

KOMMUNENS KOSTNADER	2023 mnkr	2023 %	2022 mnkr	2022 %
Personalkostnader	-1 434,8	61%	-1 354,5	61%
Entreprenader och köp av verksamhet	-322,0	14%	-299,7	13%
Lokalhyror	-127,5	5%	-121,1	5%
Övriga kostnader	-157,8	7%	-137,6	6%
Material	-74,2	3%	-81,9	4%
Tjänster	-75,2	3%	-73,5	3%
Bidrag	-71,7	3%	-67,7	3%
Avskrivningar	-98,0	4%	-91,5	4%
Total	-2 361,3	100%	-2 227,5	100%

01

Förvaltnings- berättelse

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande bild över den kommunala koncernen och kommunen för räkenskapsåret 2023.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

-

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

-

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH
EKONOMISK STÄLLNING

-

HÄNDELSE AV VÄSENTLIG BETYDELSE

-

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV DEN KOMMUNALA VERKSAMHETEN

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

-

BALANSKRAVSRESULTAT

-

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

-

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

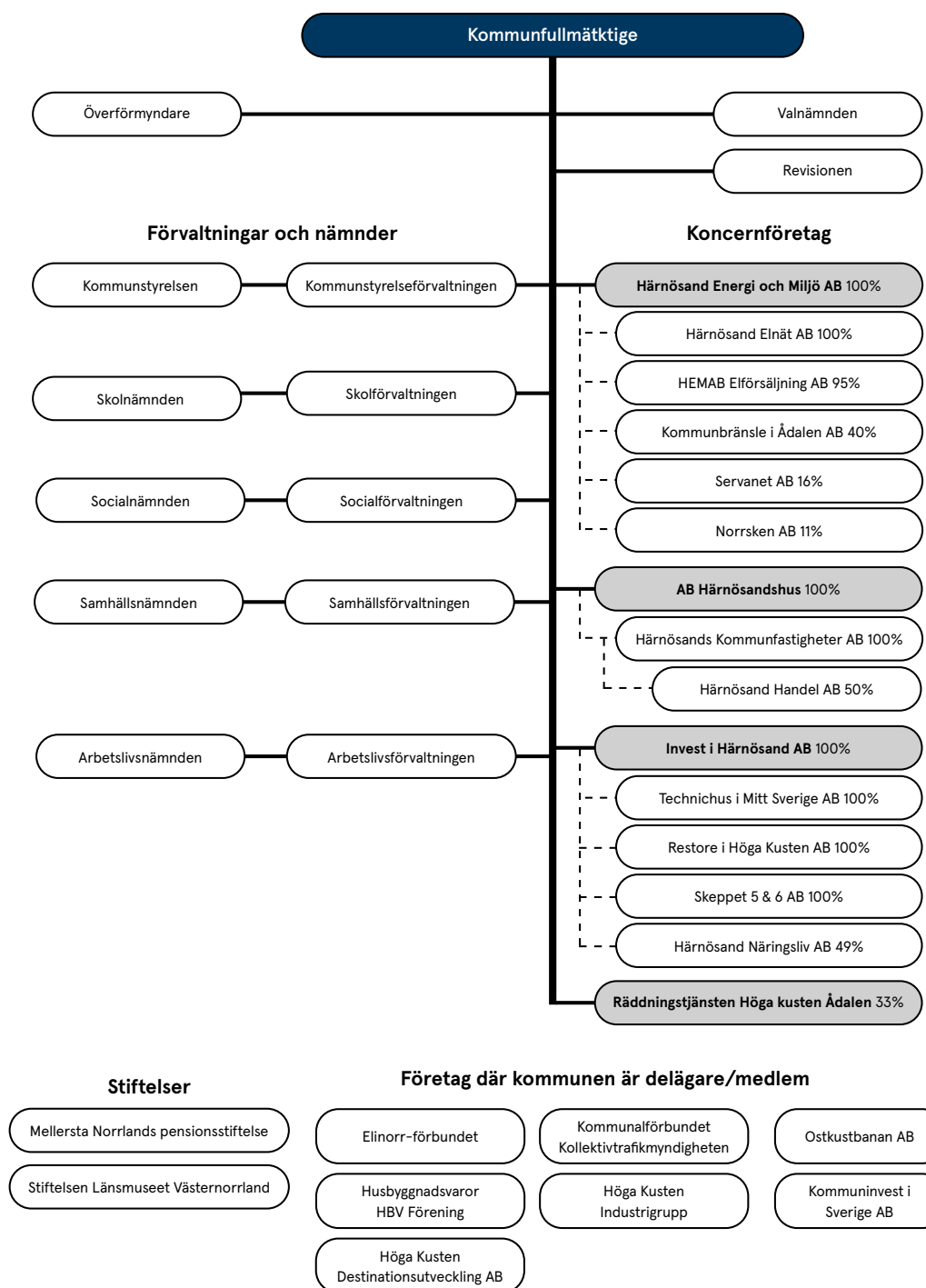
Översikt över verksamhetens utveckling

I tabellen nedan lämnas en översikt över verksamhetens utveckling för åren 2019–2023.

FEM ÅR I SAMMANDRAG	Finansiell leasing					
	2023	2022	2022	2021	2020	2019
Folkmängd 31/12	24 654	24 879	24 879	25 012	25 114	25 183
Total skattesats, %	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6	34,6
varav kommunal skattesats, %	23,3	23,3	23,3	23,3	23,3	23,3
KONCERN						
Årets resultat, mnkr	-3,7	53,7	81,6	46,0	110,5	41,6
Årets resultat, mnkr*	-3,7	43,7	71,6	55,2	75,9	41,6
Soliditet, %	24,9	25,3	27,2	26,9	26,2	23,6
Nettoinvesteringar, mnkr	282,6	343,5	341,9	220,2	189,3	213,9
Antal tillsvidareanställda	2 364	2 311	2 311	2 133	2 073	2 140
KOMMUN						
Verksamhetens nettokostnad, mnkr	-1 933,4	-1 808,0	-1 840,1	-1 811,3	-1 676,5	-1 668,6
Skatteintäkter och generella statsbidrag, mnkr	1 975,3	1 881,0	1 881,0	1 813,1	1 735,8	1 668,5
Verksamhetens nettokostnadsandel av skatteintäkter och gen. statsbidrag, %*	97,9	96,1	96,6	99,9	96,6	100,0
Finansnetto, mnkr*	-53,9	-33,9	1,0	3,0	2,0	3,3
Årets resultat, mnkr	-11,9	39,1	41,9	4,8	61,4	3,2
Årets resultat, mnkr*	-11,9	29,1	31,9	14,0	26,8	3,2
Tillgångar, mnkr	1 975,3	1 897,2	1 169,9	1 127,2	1 120,4	1 053,1
Tillgångar per invånare, kr	80 120	76 257	47 023	45 066	44 612	41 818
Skulder, avsättningar, mnkr	1 459,1	1 369,2	742,0	741,2	735,3	729,5
Skulder, avsättningar per invånare, kr	59 184	55 034	29 824	29 634	29 278	28 968
Eget kapital, mnkr	516,1	528,0	427,9	385,9	385,0	326,6
Soliditet, %	26,1	27,8	36,5	34,2	34,4	30,7
Investeringsvolym, mnkr	174,2	98,4	83,0	42,9	62,9	63,2
Avskrivningar, mnkr	-98,0	-91,5	-45,1	-42,9	-48,7	-47,9
Antal tillsvidareanställda	2 122	2 062	2 062	1 886	1 853	1 905
Antal årsarbetare tillsvidareanställda	2 112	1 978	1 978	1 841	1 815	1 857

*) jämförelsestörande poster

Den kommunala koncernen

Koncernerna för HEMAB, AB Härnösandshus, AB Invest i Härnösand AB samt Härnösands del i Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen (33%) och Härnösands del i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse (91,7%) ingår i

den kommunala koncernen (nedan kallat koncernen). De bedöms ha en särskild betydelse för kommunens ekonomi eller verksamhet. Det finns kommunala koncernföretag (se organisationsschemat) som inte ingår i de sammanställda räkenskaperna.

Dessa bolag uppfyller inte kriterierna för att upptas i, och återfinns därför inte i, de sammanställda räkenskaperna. Inget fristående företag anses ha särskild ekonomisk betydelse för kommunkoncernen.

Kommunen

HÄRNÖSANDS KOMMUN ÄR ORGANISERAD I FEM NÄMNDER.

KOMMUNSTYRELSEN

Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan med helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning. Den övergripande uppgiften är att leda, samordna och styra uppföljningen av kommunens ekonomi och verksamheter. Kommunstyrelsen är anställnings-, löne- och pensionsmyndighet och ansvarar för frågor som rör förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare.

ARBETSLIVSNÄMNDEN

Arbetslivsnämnden är kommunens nämnd för arbetsmarknad, vuxnas lärande och mottagning av nyanlända. Nämnden har ansvar för vuxenutbildning i form av Kommunal vuxenutbildning (Komvux), Lärvox, Svenska för invandrare (SFI), samhällsorientering för nyanlända (SO) samt för Yrkehögskolan. Även mottagning av nyanlända samt sysselsättning för personer som står långt från arbetsmarknaden ingår i nämndens uppdrag.

SAMHÄLLSNÄMNDEN

Samhällsnämnden ansvarar för miljöarbete, fysisk planering, bygglov, mark och fastighetsfrågor, mätningssuppgifter, gator och parker, naturvård, miljö- och hälsoskydd

samt livsmedelskontroller. I samhällsnämndens ansvarsområde ingår även fritids- och ungdomsverksamhet, däribland drift av fritids- och friluftsanläggningar samt ungdomsgården Härnösands ungdomsgård.

SKOLNÄMNDEN

Skolnämnden ansvarar för utbildning av barn och ungdomar i åldern 1-21 år. Skolnämndens verksamheter omfattar förskola, pedagogisk omsorg, öppen förskola, förskoleklass, fritidshem, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola samt den kommunala Musik- och kulturskolan.

SOCIALNÄMNDEN

Socialnämndens uppgift är att erbjuda enskilda och familjer stöd i sin livsföring. Nämnden ska också verka för en god vård och omsorg för äldre och personer med funktionsvariationer samt bedriva verksamhet som ger stöd för den enskilde att leva ett självständigt och aktivt liv i gemenskap med andra. Socialnämnden fullgör kommunens uppgifter inom socialtjänsten beträffande stöd och service till personer med funktionsvariationer, den kommunala hälso- och sjukvården, bistånd, insatser mot missbruk och omsorg om barn och ungdom. Nämnden ansvarar även för kommunens familjerådgivning.

MANDAT I KOMMUNFULLMÄKTIGE

Parti	Mandat	(%)
Socialdemokraterna	17	38,5
Moderaterna	7	16,0
Sverigedemokraterna	6	13,1
Centerpartiet	4	10,2
Vänsterpartiet	3	7,8
Miljöpartiet de gröna	3	6,9
Kristdemokraterna	2	4,0
Liberalerna	1	3,2
Övriga partier	0	0,3
Totalt	43	100

Fotnot: Valdeltagandet i kommunen uppgick vid valet 2022 till 81,18 procent.

Komunala koncernföretag

AB HÄRNÖSANDSHUS MED DOTTERBOLAG

Bolaget AB Härnösandshus har till uppgift att främja bostadsförsörjningen i Härnösands kommun genom att erbjuda Härnösandsborna attraktiva, trygga, klimatsmarta och prisvärda hyresrätter inom Härnösands kommun, samt äga ändamålsenliga och tillgängliga lokaler för kommunens olika verksamheter, så kallade publika fastigheter. Bolaget har ett helägt dotterbolag, Härnösand Kommunfastigheter AB.

HÄRNÖSAND ENERGI OCH MILJÖ AB, HEMAB, MED DOTTERBOLAG

Bolaget Härnösand Energi och Miljö AB har som grundläggande uppgift att tillhandahålla teknisk infrastruktur med tillhörande produkter och tjänster i Härnösand, enligt god teknisk praxis och

med optimalt resursutnyttjande, affärsmässig inriktning och med största miljöhänsyn. Kunderna ska erbjudas moderna och hållbara produkter och tjänster med hög leveranssäkerhet och god kvalitet inom elförsörjning, dricksvattenproduktion, avloppsrening och avfallshantering. Konkurrenskraftiga, och för Härnösand gynnsamma, priser och taxor ska prioriteras före hög avkastning. Bolaget har fem dotterbolag (Härnösand Elnät AB, HEMAB Elförsäljning AB, Kommunbränsle i Ådalen AB, Servanet AB, samt Norrsken AB).

INVEST I HÄRNÖSAND AB MED DOTTERBOLAG

Bolaget Invest i Härnösand AB har till uppgift att verka för att näringslivet utvecklas i Härnösands kommun. Det sker genom att initiera

och stödja utvecklingsprojekt i linje med kommunens vision och de kommungemensamma mål som kommunfullmäktige fastställt. Bolaget har fyra dotterbolag (Technichus i Mittsverige AB, Restore i Höga Kusten AB, Skeppet 5 & 6 AB, samt Härnösand Näringsliv AB).

RÄDDNINGSTJÄNSTEN I HÖGA KUSTEN-ÅDALEN

Räddningstjänsten Höga Kusten-Ådalen är ett kommunalförbund mellan kommunerna Sollefteå, Kramfors och Härnösand. Förbundet ska inom sina medlemskommuner skydda och rädda människor, egendom och miljö. Genom förebyggande arbete ska förbundet även minska sannolikheten för att bränder och andra olyckor inträffar, samt minska konsekvenserna av inträffade händelser.

Privata utförare

Enligt kommunallagen kan kommunen genom avtal lämna över vården av en kommunal angelägenhet till privata utförare. En privat utförare kan till exempel vara ett aktiebolag, ett handelsbolag eller en ideell förening. Det kan också vara en enskild individ.

Härnösands kommun har avtal med privata aktörer inom de flesta nämnder. Socialnämnden har under 2023 haft en aktör inom Lagen om valfrihet (inom hemtjänsten). Under 2023 har uppföljning av privat utförare skett sex gånger. Det har handlat om ersättning av hemtjänsten samt nytt LOV-avtal inom hemtjänsten som tillkom under hösten 2023. Vidare har kompetensutveckling varit i fokus då privata aktören tagit del av Äldreomsorgslyftet. Lagstiftningen som ändrades i juli, angående fast omsorgskontakt i hemtjänsten har också följts upp. De fasta omsorgskontakterna i hemtjänst ska vara, och är, bemannade av personal som är undersköterskor.

I Härnösands kommun finns tio fristående förskolor. De ansvarar för cirka 25 procent av kommunens 1-5 åringar som har placering på

förskola. Det är kommunen som godkänner huvudman för att starta eller utöka fristående förskola. Kommunen har därmed också tillsynsansvaret för verksamheten, till skillnad mot skolverksamhet där Skolinspektionen godkänner huvudman och har tillsynsansvar. Regelbunden tillsyn för fristående förskolor i Härnösands kommun sker vartannat år. Förutom grundläggande kontroll väljs ett fokusområde ut vid tillsynen. Vid tillsynen 2021-22 var fokus läroplanens (Lpfö 18) kapitel Förskollärares ansvar i undervisningen samt huvudmannens och rektors dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet. 2024 års tillsyn har fokus inom ramen för läroplanens kapitel Omsorg, utveckling och lärande samt uppföljning av dokumentation av det systematiska kvalitetsarbetet.

Samhällsnämnden har haft avtal med tre privata aktörer under året. I halvårsskiftet avslutades gatuentreprenadavtalet med Svevia. Under 2024 behöver inga avtal förnyas. Uppföljning inom avtal har genomförts minst vid två tillfällen per avtal. Den största avvikelserna nämnden sett har varit fördröjningar

i fakturering av utfört arbete från vissa entreprenörer. Detta påverkar nämndens möjlighet att lägga bra och träffsäkra prognoser.

Arbetslivsnämnden har avtal med fyra aktörer, två inom teoretisk utbildning och två inom yrkesutbildning. Yrkesutbildningar via Trainor (el) och Yrkesakademien (gods- och buss), via NTI-skolan är gymnasiala kurser upphandlade och via Hermods grundläggande kurser för att komplettera vårt eget utbud av utbildning. SFI är upphandlat via Arenautbildning, även detta som ett komplement. Innevarande avtalsperiod startade i augusti 2023 och löper på 2+1+1 år. Nämnden genomförde under 2023 en ny upphandling av aktörer på grund av bristande kvalitet hos de tidigare leverantörerna, främst inom de teoretiska utbildningarna. Uppföljningar med nuvarande aktörer är inbokade löpande och sker minst 1 gång per månad. Inga avvikelser från den standard nämnden/förvaltningen förhåller sig till har uppvisats. En tydlig implementerings- och uppföljningsplan finns och följs.

Förändringar under året

Invest i Härnösands AB har under april 2023 förvärvat Skeppet 5 & 6 AB, efter beslut i kommunfullmäktige 2023-03-13. Sedan 1/1 2023 konsolideras

Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse i de sammanställda räkenskaperna. Justering för detta har gjorts för 2022 års jämförelsesiffror.

Sedan 2023 tillämpar kommunen finansiell leasing enligt regelverket K3 på hyresavtal för fastigheter. Justering för detta har gjorts för 2022 års jämförelsesiffror, se not 33 och 34.

Viktiga förhållanden för resultat & ekonomisk ställning

Omvärldsrisker

DEMOGRAFISK UTVECKLING

Befolkningen minskade under 2023 med 225 personer och prognoserna visar att trenden fortsätter. Konsekvensen blir minskade intäkter från skatter och statsbidrag. Gruppen barn, unga och äldre ökar snabbare än gruppen som är i arbetsför ålder vilket leder till ett högt demografiskt tryck. Detta innebär att behovet av resurser för upprätthållande av välfärden på dagens nivå ökar snabbare än skatteintäkterna.

Organisatorisk enhet

Kommunala koncernen

Hantering av risk

För att koncernen ska upprätthålla och utveckla en långsiktigt hållbar ekonomi behöver verksamheterna effektivisera och minska kostnaderna.

Samtidigt måste den digitala och automatiserade utvecklingen av tjänster inom välfärden intensifieras. Stöd till etablering av företag för att öka antalet arbetstillfällen som ger ökad inflyttning prioriteras.

KLIMATPÅVERKAN

Förändringar i klimatet väntas medföra stora utmaningar för invånare och verksamheter. Förebyggande åtgärder är avgörande för att minimera konsekvenser på lång sikt.

Organisatorisk enhet

Kommunala koncernen.

Hantering av risk

Arbetet med klimatanpassning ska bedrivas kontinuerligt och vara en naturlig del i beslutsunderlag vid samhällsplanering och investeringar.

ARBETSMARKNAD

Den digitala omställningen och konsekvenserna av pandemin har medfört en omstrukturering av arbetsmarknaden. Antalet instegsjobb för ungdomar har minskat. Förändrade behov i samhället medför högre ställda krav på kompetens, vilket skapar risk för långtidsarbetslöshet i grupper med lägre utbildningsnivå eller inte matchningsbar kompetens.

Organisatorisk enhet

Kommunala koncernen

Hantering av risk

Kompetenshöjande insatser för befintlig personal inom organisationen krävs för att matcha utvecklingen i samhället. Studievägledning och utbildningsinsatser behövs som höjer och matchar nuvarande och framtida behov av kompetens i kommunen/regionen.

SAMHÄLLSEKONOMI

Den samhällsekonomiska situationen med ökat ränteläge och inflation väntas kvarstå. Världsläget påverkan på material-, råvaru- och maskinkostnader utgör en risk för kommande investeringsprojekt i kommunen.

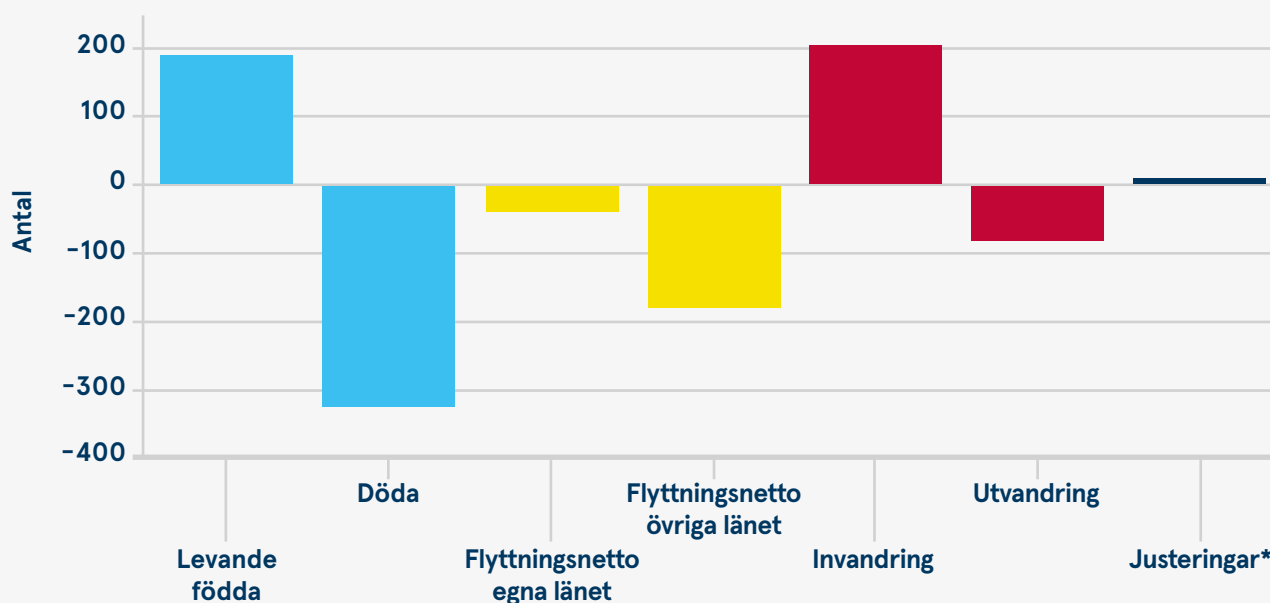
Organisatorisk enhet

Kommunala koncernen.

Hantering av risk

Öka organisationens omställningsförmåga och planering för olika typer av scenarier, grundat i omvärldsbevakning och löpande prognoser.

Demografiska förändringar 2023

Folkmängden i Härnösand uppgick vid årsskiftet till 24 654 personer vilket är en minskning med 225 personer i jämförelse med föregående år. Förändringen motsvarar en minskning av befolkningen med -0,9 procent. Den största orsaken till

minskningen (-325 personer) består av dödsfall, men även utflyttning till övriga Sverige (utanför länet) utgör en stor del (-180 personer) av den totala minskningen. Födslar och invandring bidrar till ökning av antalet Härnösandsbor.

I jämförelse med riket har Härnösand en lägre andel i befolkningen i åldersgrupperna 0-19 år, 20-24 år, 25-34 år samt 35-49 år. Andelen invånare i gruppen 65+ är tydligt högre i Härnösand än i riket (27% resp 21%).

*Justeringar är den del av folkökningen som inte kan förklaras av födelseöverskott och invandringsöverskott. Där ingår födslar, dödsfall, inrikes in-/utflyttning, invandringar och utvandringar som rapporterats under året, men som inträffat före den 1 januari 2023.

Källa: Statistikmyndigheten SCB

Verksamhetsrisker

FÖREKOMST AV KORRUPTION ELLER ANDRA OEGENTLIGHETER

Risken för korruption omfattar en bred uppsättning av oönskade beteenden och företeelser; alltifrån sådant som uppfattas som olämpligt till sådant som är olagligt.

Organisatorisk enhet

Kommunen

Hantering av risk

Kontroll av att representationsfakturer i ekonomisystemet fungerar tillfredsställande utifrån gällande riktlinjer.

LAGEN OM OFFENTLIG UPPHANDLING (LOU) ÅTFÖLJS INTE

Risk för bristande förmåga att reglera och skydda nyttjandet av offentliga medel, tillse att de konkurrensmöjligheter som finns nyttjas samt tillse att upphandling genomförs affärsmässigt.

Organisatorisk enhet

Kommunen

Hantering av risk

Kontroll av att inköp genomförs enligt gällande rutiner och regelverk.

**BRISTER I INFORMATIONS-, IT- OCH
CYBERSÄKERHET**

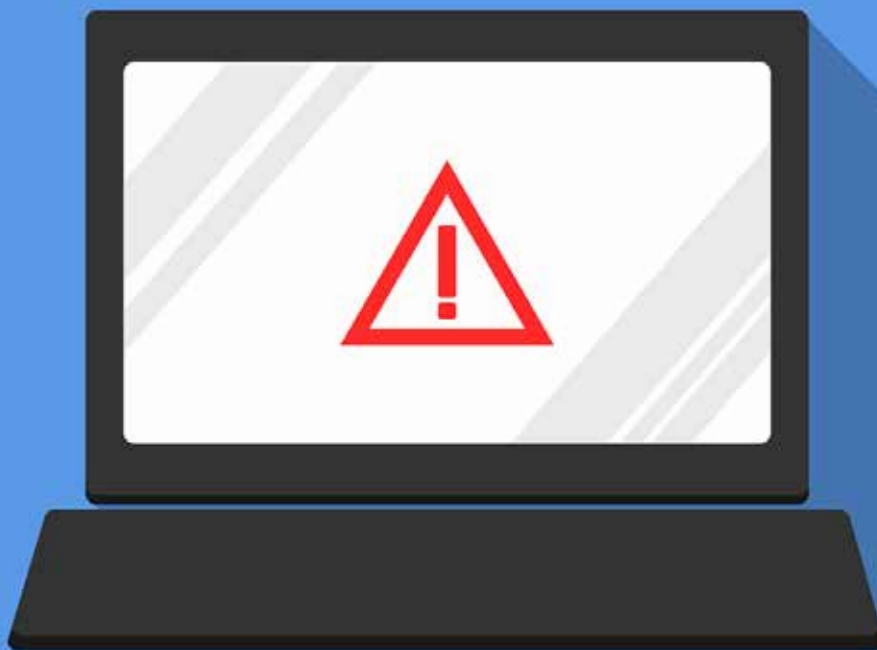
Risk för bristande förmåga att möta lagkrav, bevara tillit, undvika negativa händelser samt möta verksamhetens behov av en säker digitalisering.

Organisatorisk enhet

Kommunen

Hantering av risk

Vidareutveckla det strategiska och systematiska säkerhetsarbetet inom informations-, IT- och cybersäkerhet.

Finansiella risker

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Genomsnittlig ränta %	3,33	0,79	1,88	0,78
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	0,41	1,24	1,37	1,75
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat	0,20	0,30	1,26	1,51

Kommunen har en relativt låg skuldsättningsgrad och samtliga lån har Kommuninvest som långgivare. Den genomsnittliga räntebindningstiden uppgår till 0,20 år och den genomsnittliga kapitalbindningstiden uppgår till 0,41 år vid årets slut.

Den korta genomsnittliga räntebindningstiden medför att kommunen har en högre känslighet för stigande räntor än om räntebindningstiden varit

lång. Samtidigt medför korta räntebindningstider att kommunens räntekostnader sjunker snabbare i händelse av räntesänkningar.

För kommunkoncernen som helhet är ränterisken lägre i och med att den genomsnittliga räntebindningstiden uppgår till 1,26 år och den genomsnittliga kapitalbindningstiden uppgår till 1,37 år.

Kommuninvest är som regel långgivare vilket innebär att den så

kallade finansieringsrisken med den låga kapitalbindningstiden blir marginaliserad inom kommunkoncernen.

Det finns alltså utrymme inom koncernen att hantera stigande räntor under kommande år.

Varken kommunen eller kommunkoncernen är i enlighet med finanspolicyn exponerade mot utländska valutor och bär därmed ingen risk för valutaexponering.

Pensioner

PENSIONS FÖRPLIKTELSE (MNKR)	2023	2022
Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt (pensioner före 1998)	588,6	578,7
Avsättning inkl. särskild löneskatt (pensioner efter 1998)	268,2	283,5
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse	-80,4	-84,3
Summa pensionsförpliktelse inkl. pensionsstiftelse	776,4	777,9
Totalt kapital, pensionsstiftelse (marknadsvärderat eget kapital)	-191,5	-203,4
Summa förvaltade pensionsmedel	-191,5	-203,4
Återlånade medel	665,3	658,8
Konsolideringsgrad (%)	-23,2%	-26,1%

Härnösands kommun tryggar en del av sin pensionsförpliktelse i Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse (MNP) sedan 2009. Kommunen har inga finansiella placeringar avseende

pensionsmedel utöver den del som förvaltas av pensionsstiftelsen vilken är en egen juridisk person.

Pensionsmedlen i pensionsstiftelsen avser att trygga pensionsförpliktelser

för personer födda till och med 1942. Kommunens andel av det marknadsvärderade egna kapitalet i pensionsstiftelsen uppgår till 91,7 procent.

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunen har under 2023 börjat tillämpa finansiell leasing på hyresavtal enligt regelverk K3. Detta innebär att de fastigheter som kommunen hyr, och som omfattas av regelverket för finansiell leasing, från och med 2023 tas upp i kommunens balansräkning som en tillgång och en skuld. Till följd av detta har kommunen en positiv resultatpåverkan på 9,1 mnkr för år 2023 och en balansräkning som ökat med knappt 600 mnkr.

Från och med 2023 konsolideras Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse (MNP) i kommunkoncernens sammanställda räkenskaper. Även detta påverkar koncernens resultat- och balansräkning, då pensionsstiftelsen i och med detta hanteras på samma sätt som övriga koncernbolag.

Ett flertal försäljningar av exploateringsfastigheter har skett under året, där Saltvik 2:80 och Bondsjö 17:6 är de största, med ett sammanlagt försäljningspris på 18,9 mnkr. Totalt har kommunen under året sålt exploateringsfastigheter för 19,4 mnkr.

Kommunens finansiella kostnader ökar med 21,0 mnkr, varav 15,5 utgörs av pensioner och 5,4 av räntor på lån. Under 2023 har finansiell leasing införts i kommunen, vilket medför ökade finansiella kostnader. Då även 2022 års siffror har omräknats retroaktivt utifrån införandet av finansiell leasing, blir det ingen skillnad mellan åren till följd av införande av finansiell leasing.

Kommunen har för 2023 betalat 6,9 mnkr i räntor för sina lån hos Kommuninvest med en snittränta

på 3,33%. Motsvarande siffror för 2022 var 1,7 mnkr i räntekostnader och en snittränta på 0,79%. För 2021 var snitträntan 0,23% och räntekostnaderna 0,5 mnkr med ungefärlig motsvarande belåningsgrad.

Det osäkra omvärldsläget har präglat den politiska och ekonomiska diskursen under året. Inflationen

har sjunkit till 2,3 procent per december och Riksbankens prognos är att prisökningstakten avtar. Samtidigt är konjunkturläget fortsatt svagt och arbetslösheten stiger. Enligt Sveriges kommuner och regioner (SKR) står sektorn inför ett samlat underskott om uppemot 30 miljarder kronor 2024.

Nedskärningar sker runt om i landet och kompetensförsörjningsfrågan är en utmaning. I Härnösand har det samhällsekonomiska läget påverkat både kommunens driftskostnader och enskilda invånare. För att ge bättre förutsättningar att bedriva verksamhet inom beslutad budgetram har kommunens finansiella mål sänkts från 2,0% till 0,1%.

Sveriges utrikespolitiska hållning och ansökan om NATO-medlemskap har lett till att Härnösand pekats ut som en strategisk ort för marin verksamhet. Det kan komma att medföra kontinuerlig närvaro av amerikansk militär som inte omfattas av svensk lagstiftning. Kommunen har beslutat om ett program för civil beredskap som bland annat beskriver den övergripande processen för risk- och sårbarhetsanalys och vilken planering kommunen behöver skapa eller uppdatera under mandatperioden.

Den stora etableringen i Torsboda leder tillsammans med andra etableringar mot en regional samhällsomvandling. Koncernledningsgruppen har initierat ett programarbete i syfte att möta förändringen och för att de samarbeten som krävs ska bli så effektiva som möjligt. Trycket på bostäder har ökat och planläggning pågår, ett exempel bland flera rör kvarteret Skeppet på Kronholmen. Antalet nya ärenden inom bygglov har minskat något jämfört med föregående år, en trend som ses över stora delar av landet. En platsvarumärkesplattsform har antagits för Härnösands kommun. Varumärket ska användas för att attrahera talanger, inflyttare, etablerare och besökare och tanken är

att belysa platsens framtida riktning och utveckling.

Flera större byggprojekt har gått in i produktionsfas, exempelvis Hernö Gin Hotell, Logosol och Riksarkivet. Markanvisningsavtal har upprättats med en aktör som avser exploatera del av fastigheterna på Saltvik som område för sällanköpshandel. Tre till fyra handelsetableringar kan innebära 45-80 arbetstillfällen. Kommunen har förbättrat sin placering i Svenskt Näringslivs ranking i jämförelse med tidigare år. Samtidigt pekar NKI-mätningar på att de företag som kommer i kontakt med kommunens handläggare är nöjda. Löpande avstämningar sker mellan kommunen och företagarnas organisationer i syfte att vidareutveckla

företagsklimatet i Härnösand. Arbetet med att underlätta för företagen genom modellen "En väg in", fortgår och bedöms fylla ett viktigt syfte. Huttopia har tilldelats tjänstekoncession avseende camping på Smitingen. Campingen ska hållas öppen året om och Smitingen får med detta goda förutsättningar att bli en mötesplats året runt. Tillflödet av turister och gästnätter väntas leda till ytterligare arbetstillfällen.

Förändringar har införts gällande kommunens kollektivtrafik. Nya linjenummer har införts för landsbygdstrafik för att förbättra tydligheten för resenärer och fler anropsstyrda turer har ökat tillgängligheten. Den nya trafikeringen till och

från Saltviksområdet skapar goda resandeförutsättningar för kommande företagsetableringar och fler kan välja kollektivtrafik som alternativ till bil.

Byggnation av den nya sporthallen på Ängevallen har påbörjats och fotbollsanläggningen på Myran färdigställs våren 2024. Vissa besparingar har genomförts kopplat till fritids- och friluftsliv. Kommunen står inte längre för gratis ved till grillplatser, färre isbanor spolats och preparering av skidspår har begränsats. Kommunen har tagit över ansvaret för arbetsledning och planering för gatuskötsel. Det egna gatukontoret har genomfört flera investeringsprojekt under året, exempelvis renovering av Sockenvägen och ombyggnation av Aspvägen, Åkermansgatan och Ängsvägen. Det nya industriområdet på Västra Saltvik färdigställs våren 2024 med beläggning av asfalt på gång- och cykelvägar. Västra Ringvägen utvecklas med säkrare skolväg och ny gång- och cykelbana. Satsningarna innebär omfattande ledningsarbete för HEMAB. Ett förslag till ny Nybro har utverkats och under året har utformning, gestaltning samt tillgänglighet för alla trafikslag varit viktiga delmoment.

Planering och anpassning avseende lokaler för befintliga och kommande behov har skett. Bland annat har Hälledals förskola förlagts till Hälledals skolas lokaler och hyresavtalet för förskolan har därmed avslutats. Större renoveringar har genomförts för anpassning av

pedagogiska lärmiljöer på Murbergets och Tullportens förskolor. Planering av en ny förskola pågår i syfte att kunna möta kommande behov. Pedagogisk omsorg upphör som verksamhetsform från och med halvårsskiftet 2024 till följd av minskad efterfrågan. Ett utbildningsspår för alla folkbokförda barn och elever i Härnösands kommun har påbörjats. Utbildningsspårets målgrupp är barn och elever inom autismspektrat. Resursskolor har bildats för årskurserna 1-6 och 7-9 och gymnasiet har startat en stödverksamhet för elever inom målgruppen.

För att kunna erbjuda en bredd av utbildningar, har Campus Härnösand samarbetat med andra yrkeshögskolor och universitet. Omvärldsbevakning och nära dialog med arbetsgivare har varit avgörande för att erbjuda rätt utbildningar som efterfrågas av arbetslivet lokalt och regionalt. Som ett komplement och med förankring i kommunens tillväxtstrategi har strategiska utbildningar införts som skapar lokal tillväxt inom utpekade utvecklingsområden i kommunen och regionen. Campus Härnösand är i dag genom Härnösands energitekniska arena yrkeshögskolan (HETA) ett nav i länet och norra Sverige för utbildningar inom industri, energi och grön omställning. Arenan är unik i norra Europa.

Ett nytt målprogram för kommunen har antagits. Lärdomar från tidigare målprogram har tillvaratagits i arbetet och revisionens synpunkter har beaktats. Programmet innebär

en förändring i den övergripande styrningen på så sätt att också de helägda bolagen omfattas. Nämnder och bolag har att omsätta de nya lokala inriktningarna till jämställdhetsintegrerade mål och indikatorer fördelade på kön. Sedan årsskiftet deltar Härnösand i SKR:s Modellkoncept för jämställdhet i syfte att identifiera jämställdhetsutmaningar och genomföra förbättringar i styrning och ledning. Kommunfullmäktige har uppdragit åt nämnderna att kartlägga orättfärdiga skillnader mellan kvinnor och män, flickor och pojkar. Resultatet av kartläggningarna har omhändertagits i nämndernas verksamhetsplaner för 2024. En första utbildningsinsats i jämställdhetsintegrerad styrning har erbjudits samtliga nämndspresidier, bolagspresidier samt revisionsledamöter.

Utöver målprogrammet har flertalet styrdokument bearbetats och utverkats. Kommunens reviderade arbetsmiljöpolicy trädde ikraft under våren. Revideringen förstärker perspektiven arbetsmiljömål och uppföljning, nolltolerans mot hot och våld på arbetet och rökfria miljöer. Ett program för uppföljning av privata utförare har antagits, liksom en biblioteksplan och en bredbandspolicy för åren 2023-2030. Bredbandspolicyen klargör kommunens ambition och roll i bredbandsutvecklingen och tillgången till datakommunikation i hela kommunen. Alla fastboende, företag och offentliga anläggningar ska ha tillgänglig datakommunikation som är stabil, skalbar och framtidssäkrad.

Vidare har ett friluftsprogram beslutats. Programmet syftar till att skapa förutsättningar för att utveckla och bevara viktiga naturområden och miljöer för friluftsliv som komplement till utveckling av bebyggelse. Programmet utgör underlag för kommunens översiktliga planarbete och är vägledande vid detaljplanering och exploatering. Utöver revidering och framtagande av nya styrdokument har en aktualitetsprövning av kommunens samtliga äldre styrdokument initierats.

Sedan juli 2023 har kommunerna ett lagstadgat ansvar för att förebygga brottsligheten, ett ansvar som

delas med Polisen. Inför lagens ikraftträdande utreddes frågan om hur arbetet i Rådet för trygghet och hälsa tillika lokala brottsförebyggande rådet kunde anpassas och vad dess syfte och uppgifter borde innefatta. Rådets sammansättning har därefter justerats för att främja ett systematiskt och kunskapsbaserat arbete. Samordningen av det trygghetsskapande och brottsförebyggande arbetet har bland annat renderat i kompetensutveckling för omkring 600 medarbetare vid särskilt boende och hemtjänst inom området våld i nära relationer. Vidare har samverkan skett mellan instanser som möter brottsoffer inom kommunen och

näringslivet. De insatser som samordnats för evenemang såsom stadsfest och "nollning" har varit framgångsrika och engagemanget från ideella krafter har varit stort. Statistiken bekräftar att Härnösand generellt är en trygg kommun och det arbete som redan bedrivs behöver befästas långsiktigt. Det suicidpreventiva arbetet fokuserar främst på utbildningsinsatser både för medarbetare och för elever. Behov ses av utökad samverkan kring ANDTS och av metoder för att bättre synliggöra effekterna av de insatser som görs. Tillsammansperspektivet behöver förstärkas ytterligare för att undvika stuprörstänkande och främja kontinuitet.

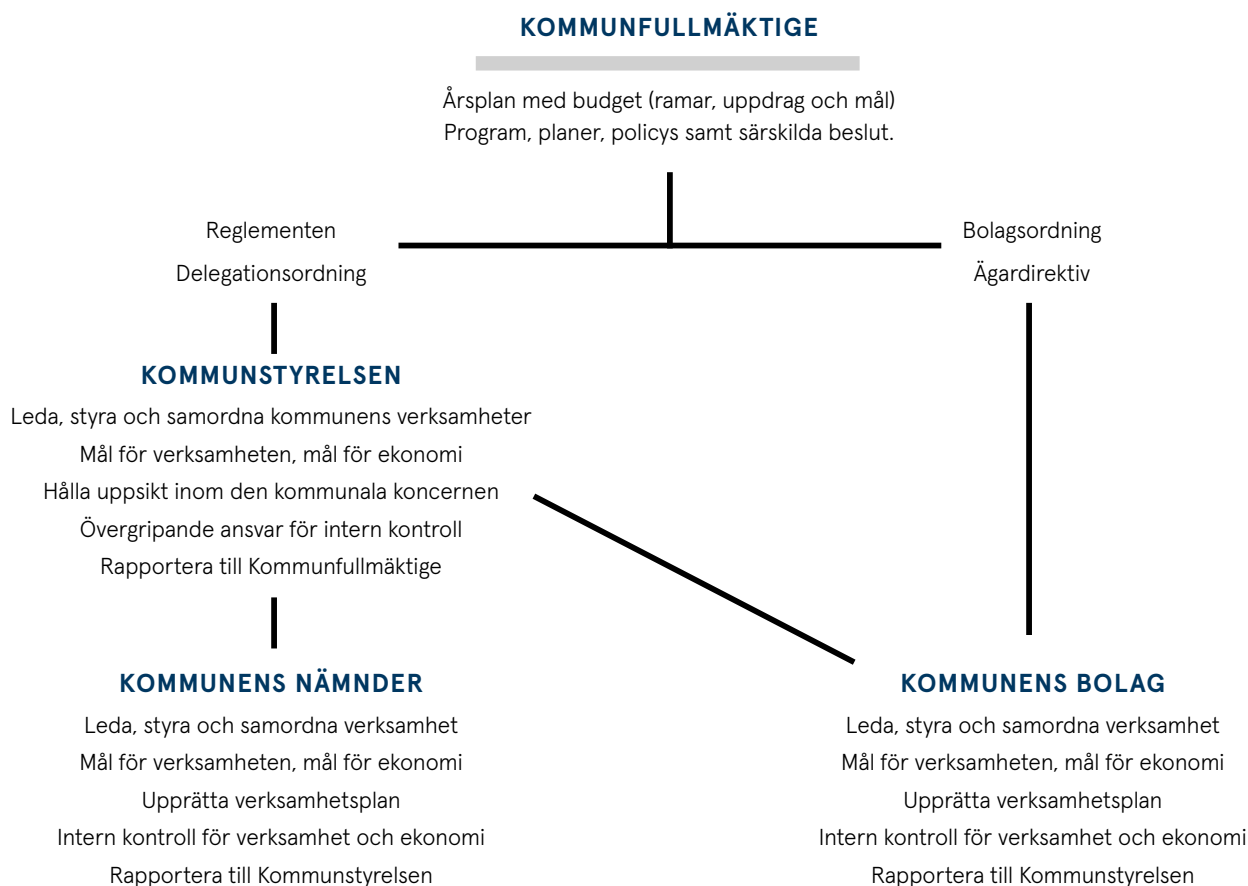
Styrning & uppföljning av den kommunala verksamheten

Den kommunala koncernen styrs via ett målprogram för kommunens fem nämnder (se sida 27, Hur kommunen styrs) samt via ägardirektiv för de kommunala företagen. I företagens ägardirektiv framgår att företagen är organ för kommunal verksamhet och i sin verksamhet står under kommunstyrelsens tillsyn. I ägardirektiven framgår även de ekonomiska mål som finns för respektive verksamhet. Förutom genom lagar och författningar regleras företagens verksamhet och deras förhållande till kommunen genom gällande bolagsordning, ägardirektiv samt av fullmäktige och kommunstyrelsen särskilt fattade beslut.

Styrning i Härnösands kommunala koncern

Bilden illustrerar struktur och roller för styrning och uppföljning inom den kommunala koncernen.

Hur kommunen styrs

En av kommunfullmäktiges främsta uppgifter är att utverka mål och riktlinjer för verksamheterna samt att följa de övriga föreskrifter som gäller för dem. De långsiktiga målen utgör själva ramen för styrningen. De spänner över alla grundläggande områden och stakar ut den gemensamma färdriktningen.

För att veta i vilken mån kommunen lyckas med sina ambitioner krävs

fokus på uppföljning och resultat. Därför har kommunfullmäktige utvecklat kortsiktiga, avgränsade och konkreta resultatuppdrag med tillhörande styrtal som anger vad nämnder och företagsstyrelser ska prioritera under året och vad uppföljningen ska fokusera på. Nämnderna kan utöver detta formulera egna mål för sitt arbete, med utgångspunkt från kommunens vision och övergripande mål.

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över hela kommunens samlade verksamheter, såväl nämnder som kommunala företag. För att uppföljning ska kunna ske på likartat sätt följer kommunstyrelsen upp alla mål i delårsrapporter och årsredovisning. Nämndernas och styrelsernas måluppfyllelse sammanställs till ett kommungemensamt resultat.

Målprogram för kommunen

Den modell för mål och resultatstyrning som Härnösands kommun tillämpar innehåller en kedja från vision och mål till konkreta resultatuppgifter med tillhörande styrtalet/målnivåer. Målprogrammet gäller för perioden 2020–2023. Programmet innehåller en vision och åtta kommunövergripande mål. Kommunens övergripande mål fastställs av kommunfullmäktige och följs upp med sikte på år 2023.

VISION 2023: HÄRNÖSAND - BYGGER EN HÅLLBAR FRAMTID

Härnösand är en levande och kreativ mötesplats där människor förverkligar sina drömmar. En kommun i positiv utveckling som tar ledarskap för framtiden. En plats med centralortens attraktion, landsbygdens rikedom och med uppkoppling mot omvärlden. Härnösand erbjuder hög livskvalitet för alla invånare och gäster. Vårt gemensamma mål är ett solidariskt samhälle med ett stort hjärta och med ett aktivt miljöarbete. Här bygger vi en hållbar framtid!

MÅL

I målprogrammet finns åtta övergripande mål fördelade på två perspektiv. Det första perspektivet- Härnösandsperspektivet- speglar den önskvärda utvecklingen i kommunen

generellt. Här betonas samverkan mellan olika aktörer och vikten av att kommunorganisationen bidrar till detta. Det andra perspektivet- organisationsperspektivet- innehåller mål för den verksamhet

kommunen själv bedriver, de tjänster som levereras samt personal och ekonomi. De övergripande målen 1-4 är placerade under Härnösandsperspektivet och mål 5-8 under Organisationsperspektivet.

KOMMUNENS ÖVERGRIPANDE PERSPEKTIV OCH MÅL 2020–2023

VISION HÄRNÖSAND – BYGGER EN HÅLLBAR FRAMTID	
MÅL HÄRNÖSANDSPERSPEKTIVET	MÅL ORGANISATIONSPERSPEKTIVET
ATTRAKTIVT BOENDE MED LEVANDE MÖTESPLATSER	JÄMSTÄLLD OCH SOLIDARISK VÄLFÄRD AV HÖG KVALITÉT
KREATIVT FÖRETAGANDE MED MÅNGSIDIG ARBETSMARKNAD	GOD SERVICE MED GOTT BEMÖTANDE
LEDANDE MILJÖKOMMUN MED AKTIVT OMSTÄLLNINGARBETE	FRAMTIDENS ARBETSGIVARE
KUNSKAPSSTADEN DÄR ALLA KAN VÄXA	VÄLSKÖTT OCH STABIL EKONOMI

Kommunens årsplan följs upp tre gånger per år, i fyramånadersrapport, delårsrapport, samt i årsredovisningen. Målen följs upp vid delårsrapport och i årsredovisning. Kommunfullmäktige fastställer årsredovisningen och beslutar om ansvarsfrihet för kommunstyrelsens och nämndernas ledamöter.

Uppsiktsplikt och intern kontroll

Kommunstyrelsen ansvarar för att hålla uppsikt över den kommunala koncernen.

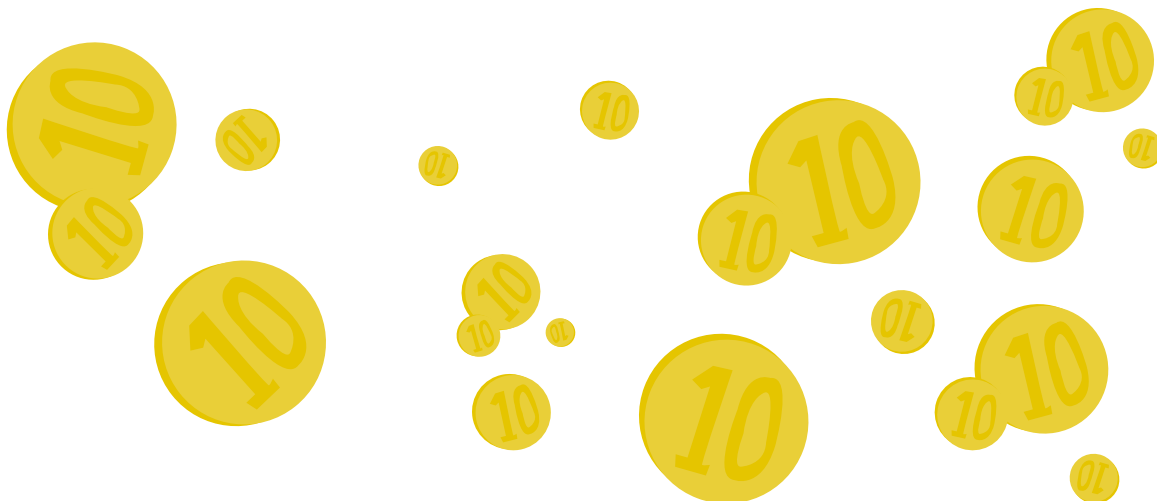
Uppsiktspliktens utformning regleras i riktlinjer och tar sin utgångspunkt i budget, flerårsplan, ägardirektiv samt bolagens och nämndernas verksamhetsplaner. Förbunden följs upp genom delårsrapport och årsredovisning samt revisionsberättelse och lekmannarevisorernas granskningsrapporter.

Socialnämnden och skolnämnden har sedan oktober 2022 omfattats av förstärkt uppsiktsplikt. Under 2023 har åtgärder vidtagits med hänvisning till uppvisade budgetavvikelser för de båda nämnderna och för

samhällsnämnden. Utöver löpande dialoger med presidierna har månatliga ekonomiska rapporter avlämnats. I juni 2023 beslutade kommunfullmäktige tillföra ytterligare medel till socialnämnden

och samhällsnämnden, samt att sanktionera skolnämndens överskridande av personalbudget. För samtliga nämnder har mjukt inköpsstopp gällt från och med juni månad.

God ekonomisk hushållning & ekonomisk ställning

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunerna ha god ekonomisk hushållning.

För att uppnå god ekonomisk hushållning krävs att kommunens mål- och resultatstyrning uttrycker långsiktig realism och handlingsberedskap då kommunen ständigt ställs inför nya utmaningar, samtidigt som kravet på en ekonomi i balans ska uppfyllas. För att lyckas behövs förutom en utvecklad planering med framförhållning: tydliga mätbara mål och en rättvisande och tillförlitlig redovisning, service som är anpassad efter invånarnas behov och förväntningar samt ett säkerställt balanserat samband mellan resursåtgång, prestation, resultat och effekt. De finansiella målen uttrycker att ekonomin är en restriktion för verksamhetens omfattning.

Kommunens kortsiktiga finansiella mål för god ekonomisk hushållning definieras av resultatuppgifterna under mål 8; Välskött och stabil ekonomi, vars definition beskriver de långsiktiga finansiella ambitionerna. De finansiella resultatuppgifterna betonar att ekonomin utgör en restriktion för verksamhetens omfattning. Verksamheten ska bedrivas inom befintliga ekonomiska ramar även om det innebär att de i årsplanen angivna resultatuppgifterna för verksamheten inte helt kan uppnås. Om det uppstår konflikt mellan ekonomiskt utrymme i budget och resultatuppgifter ska nämnd/styrelse agera och prioritera så att budgetramen hålls.

För att kommunen ska bedömas ha god ekonomisk hushållning ska de finansiella målen vara uppnådda samt minst hälften av övriga resultatuppgifter. Ett resultatuppgift har uppnåtts om utfallet är lika eller bättre än baslinjen (delvis uppfyllt) eller att målnivån nåtts (helt uppfyllt).

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning för koncernen vägs utfallet av måluppfyllelsen för koncernbolagens ekonomiska mål enligt ägardirektiven in i bedömningen. Koncernbolagen omfattas inte av årsplanens verksamhetsmässiga mål.

Måluppfyllelse

Den kommunala verksamhetens målprogram har beskrivits på sida 28 under rubiken Målprogram för kommunen. Bedömningen av måluppfyllelsen ska ses i relation till kommunens ambitionsnivå inom respektive verksamhetsområde. Nämndernas redovisning av arbetet med resultatuppdragen ligger till huvudsaklig grund för bedömningen.

HÄRNÖSANDSPERSPEKTIVET

● Nått målen ◆ Bättre än baslinjen ■ Sämre än baslinjen

Kommunövergripande mål	
Mål 1 - Attraktivt boende med levande mötesplatser	●
Mål 2 - Kreativt företagande med mångsidig arbetsmarknad	■
Mål 3 - Ledande miljökommun med aktivt omställningsarbete	●
Mål 4 - Kunskapsstaden där alla kan växa	■

● MÅL 1 - ATTRAKTIVT BOENDE MED LEVANDE MÖTESPLATSER

BESKRIVNING: Härnösand är en öppen och välkomnande kommun som ger utrymme för nya människor och nya initiativ. En plats där man lätt kan möta andra och vara delaktig i samhällsutvecklingen. Härnösand är känt för sina attraktiva boendemiljöer, en levande landsbygd och närheten till Höga Kusten. Invånarna har god hälsa och känner sig trygga. Ett pulserande centrum, blomstrande kulturliv och mångfald av fritidsaktiviteter skapar möten över gränser.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Medborgarnas, såväl kvinnors som mäns, bedömning av kommunen som en plats att bo och leva på	92	90	94	90	60	57	◆
Medborgarnas, såväl kvinnors som mäns, nöjdhet när det gäller trygghet	77	79	80	77	55	53	●
Kommuninvånarnas, såväl kvinnors som mäns, nöjdhet med gång- och cykelvägar	60	66	67	64	53	49	●

BEDÖMNING: Målet bedöms uppfyllt.

Medborgarnas nöjdhet med kommunens om plats att bo och leva på mäts genom Medborgarundersökningen. Resultatet för 2023 visar en något lägre nöjdhet hos invånarna med kommunen som en plats att bo och leva på i jämförelse med föregående år, minskningen ses för båda könen. Trots minskningen uppger 9 av 10 att de är nöjda, eller mycket nöjda, med kommunen som plats att bo och leva på. I likhet med föregående år visar undersökningen att kvinnor är mer nöjda än män (kvinnor 92%, män 89% nöjdhet). Fördelat på åldersgrupper så ses högst nöjdhet (95%) i åldersgruppen 65+. Lägst nöjdhet ses i åldern 30-49 år (86%) Den totala nöjdheten för kommunen når 90,3 procent vilket ligger under snittet för riket (91,8%) och länet (93,6%).

90,3%

RESULTAT 2023

Den totala nöjdheten för kommunen som en plats att leva och bo på.

Invånare bosatta i centralorten eller i annan tätort inom kommunen uppger högst nöjdhet, medan invånare utanför tätort har en lägre nöjdhet med kommunen som en plats att bo och leva på. (centralort 93%, i annan tätort i kommunen 100%, utanför tätort 83%).

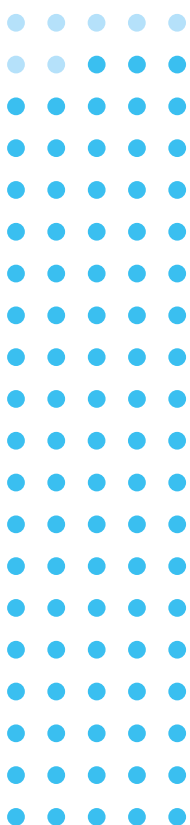
Resultatet av Medborgarundersökningen visar att kommunens invånare upplever en hög grad av trygghet och nivåerna är stabila mellan åren med enbart mindre förändringar. I jämförelse med snittet för riket upplever kommunens invånare generellt en hög grad av trygghet. Upplevelsen av tryggheten i mörker i sitt bostadsområde ökade något mellan 2021 och 2022, och återgick 2023 åter till 2021- års nivå, 2023 uppgav 77 procent att de är trygga i sitt bostadsområde när det är mörkt ute. Skillnaden i upplevd trygghet skiljer sig dock tydligt åt mellan kvinnor och män, där kvinnor har en lägre grad av trygghet. (85% av männen känner sig trygga utomhus i mörker i sitt bostadsområde, motsvarande andel för kvinnor är 70%) I jämförelse med föregående år uppger män samma nivå av trygghet i mörker, medan kvinnors trygghet har minskat med motsvarande tre procentenheter.

Oro för att drabbas av inbrott i sitt hem har ökat något i jämförelse med föregående år (motsvarande 2 procentenheter) och även här ses en skillnad mellan könen där män är något mindre oroliga för att drabbas. (Män 17%, kvinnor 23% ganska eller mycket oroliga att drabbas). Trenden för de tre senaste åren är dock positiv och pekar på en minskad oro. Oro att drabbas av våldsbrott eller hot om våld ligger stabilt över de tre senaste åren med enbart mindre förändringar. Även här ses en högre grad av oro hos kvinnor. Sett till olika åldersgrupper så är oron högst i den yngsta åldersgruppen (18-29 år) där 40 procent uppger att de är mycket eller ganska oroliga för att drabbas.

Nöjdheten med gång och cykelvägar i kommunen visar nivåer som är i linje med föregående års resultat och aningen bättre än 2021. Nöjdheten med utbudet av gång- och cykelvägar tycks ha ökat något i jämförelse med föregående år, samtidigt tycks nöjdheten med snöröjningen ha minskat något. Variationerna mellan åren är dock små och tolkningen av resultatet bör därför göras med försiktighet.

Högst nöjdhet kopplat till gång- och cykelvägar ses för trafiksäkerheten där tre av fyra invånare (74%) är nöjda eller mycket nöjda. Lägst nöjdhet ses för snöröjningen där endast drygt varannan invånare (52%) ger samma betyg. Drygt 6 av 10 invånare (63%) är nöjda med skötseln av gång- och cykelvägar i kommunen. Skillnader ses mellan kvinnors och mäns nöjdhet i flera delar. Män uppger i högre grad nöjdhet med både trafiksäkerheten och utbudet (+4,2, respektive +8,2 procentenheter högre nöjdhet för män än för kvinnor). Kvinnor är i högre grad nöjda med skötsel av gång- och cykelvägar (skillnad 3,4 procentenheter). Nöjdheten skiljer sig tydligt åt beroende på var i kommunen svarande i undersökningen är bosatt, 8 av 10 boende i Härnösands tätort är nöjda med utbudet av gång- och cykelvägar, jämfört med att endast varannan boende utanför tätorten uppger det samma. I jämförelse med övriga länet ses en något högre nöjdhet hos invånare i Härnösand gällande snöröjningen av gång- och cykelvägar, skillnaden i nöjdhet är fyra procentenheter.

I Årsplan 2023 har tre resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet varav två bedöms uppfyllta och ett delvis uppfyllt. Det övergripande målet bedöms därmed vara uppfyllt.

93%

RESULTAT 2023

Nöjdhet med kommunen som en plats att bo och leva på hos boende i kommunens centralort

■ MÅL 2 - KREATIVT FÖRETAGANDE MED MÅNGSIDIG ARBETSMARKNAD

BESKRIVNING: Härnösand har ett näringsliv som växer och företag som utvecklas positivt. Klimatet för entreprenörskap är gott och innovationer uppmuntras. Nya jobb uppstår på en arbetsmarknad som är bred och inkluderande med goda arbetsvillkor. Ansvarstagande för miljö och hållbarhet präglar produktion, förädling och kommunikationer. Utveckling av infrastruktur ger stärkta förutsättningar på en regional och global arena och samverkan mellan kommunen och det civila samhället ger drivkraft åt lokal utveckling.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Antalet nystartade företag bland såväl kvinnor som män	160	136	155	138	133	117	■
Företags nöjdhet med kommunens myndighetsutövning	85	69	81	89	80	78	■

BEDÖMNING: Målet bedöms inte uppfyllt.

Nyföretagandet i Sverige har under 2023 minskat med 18 procent. Förklaringsfaktorer till minskningen står att finna i det omgivande världsläget samt ökande kostnader. I Västernorrland och Härnösand minskade antalet nya företag med 14 procent i jämförelse med föregående år.

För att inspirera till nya företag i Härnösand arbetar kommunorganisationen aktivt tillsammans med Nyföretagarcentrum och andra företagsstödande organisationer. Ung Företagsamhet och Sommarlovsentreprenören är viktiga plattformar för att inspirera ungdomar att välja att bli företagare i framtiden, flertalet bolag har startats den vägen.

Könsfördelningen för nystartade företag under 2023 presenteras under första kvartalet 2024, därav saknas redovisning av antalet företag som startas av kvinnor respektive män under året. Under 2022 hade var femte aktiebolag (21%) i riket en kvinna som företagsledare. Andelen i länet var aningen lägre. (19%). Motsvarande andel i Härnösand var drygt 23 procent. Vid jämförelse med samtliga kommuner i landet placerar detta Härnösand på plats 20 av 290 utifrån andel kvinnor i företagsledande ställning. (Siffrorna avser aktiebolag med minst 100.000 kr i omsättning.)

Företagens nöjdhet med kommunens myndighetsutövning mäts genom den så kallade Insiktsmätningen. Utfallet för 2023 når index 69 för kundgruppen företag, vilket är en godkänd nivå i mätningen. Företagens nöjdhet med kommunens myndighetsutövning visar en nedåtgående trend. De senaste åren har nöjdheten varit hög med en topp 2021 (index 89). Utfallet har efter det sjunkit med hela 20 enheter till årets nivå (index 69). En möjlig förklaringsfaktor till del av minskningen i årets mätning av nöjdhet finns i att efterhandsdebitering för livsmedelskontroll har införts. Efterhandsdebitering medför en förändring för företagen vilket kan ha påverkat resultatet.

PLATS
20
AV 290

Vid jämförelse med samtliga kommuner i landet placerar sig Härnösand på plats 20 av 290 utifrån andel kvinnor i företagsledande ställning.

Arbetet med ”En väg in för företag” bedöms ha bäring på företagens nöjdhet med kommunens myndighetsutövning. Genom En väg in väntas företagen uppleva förenklingar vid kontakt med kommunen. Arbetet som bedrivs över förvaltningsgränserna fortsätter under 2024.

I Årsplan 2023 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, båda dessa bedöms inte uppfyllda. Det övergripande målet bedöms därmed inte vara uppfyllt.

● MÅL 3 - LEDANDE MILJÖKOMMUN MED AKTIVT OMSTÄLLINGSARBETE

BESKRIVNING: All utveckling i Härnösand präglas av hållbarhet och ett gemensamt engagemang för minskad miljöpåverkan. Här utvecklas kunskapen som behövs för att skapa ett hållbart samhälle. Med förnybar energi, klimatsmarta lösningar, ökad självförsörjning och hushållning av naturresurser är Härnösand en föregångare i omställningen till en fossilfri ekonomi.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Kommunens placering inom vår kommungrupp i rankingen ”Sveriges miljöbästa kommun”	Plats 15 eller bättre	5	8	23	4	12	●
Möjligheten, för såväl kvinnor som män, att använda kollektivtrafiken för arbetsresor	60%	60%	49%	46%	-	-	●
Utsläppen av växthusgaser (CO2) från kommunens transporter	Minskning	25.0%	31.5%	41.7%	61.6%	83.4%	●

BEDÖMNING: Målet bedöms uppfyllt.

Plats 5

RESULTAT 2023

I rankingen ”Sveriges miljöbästa kommun” placerar vi oss på plats 5 av 78 i kommungruppen ”mindre städer”.

I rankingen ”Sveriges miljöbästa kommun” placerar sig Härnösands kommun på plats 5 i vår kommungrupp ”mindre städer”, i gruppen ingår totalt 78 städer. Resultatet baseras på ett långsiktigt och strategiskt arbete med miljö- och hållbarhetsfrågor, både i kommunens egen organisation och i de kommunala bolagen. För att bibehålla en hög placering krävs det att kommunen fortsätter ligga i framkant för att vara en ledande miljökommun. I årets mätning når kommunen en förstaplats i länet, och i jämförelse med rikets samtliga 290 kommuner når Härnösand plats 38. Placeringen är en förbättring med 7 placeringar i jämförelse med föregående år (2022; plats 45 i riket).

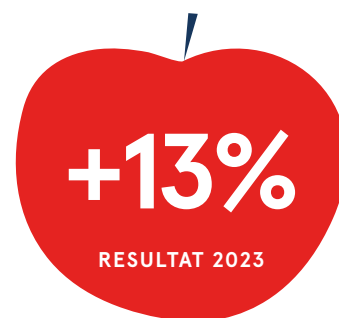
Möjligheten att använda kollektivtrafiken för arbetsresor mäts genom Medborgarundersökningen. I december 2023 infördes förbättrad turtäthet till Saltviksområdet. Utöver denna större förändring har ett antal hållplatsförbättringar genomförts under året. Kvällsbussen har ökat antalet resenärer under året vilket också förväntas bidra till goda möjligheter att använda kollektivtrafik för arbetsresor. Då medborgarundersökningen genomförs en gång/ år (under hösten) kan en ev. förändring i nöjdheten som följd av förändringarna ses först i slutet av 2024. Medborgarundersökningens resultat 2023 visar att en majoritet av invånarna i Härnösand (6 av 10) är nöjda med möjligheten att resa med kollektivtrafik till sitt arbete. Trenden för invånarnas nöjdhet med kollektivtrafiken

är tydligt positiv. I dagsläget saknas möjlighet att genom faktisk resandestatistik mäta fördelning av resandet mellan män och kvinnor.

Utsläppen av växthusgaser från kommunens transporter har minskat under året och en allt lägre andel av körda kilometer genomförs med fordon som inte är miljöfordon. Årets utfall visar en fortsättning på den positiva (minskande) trend som hållit i sig sedan mätningen infördes 2019. Under året har en genomgång av kommunens fordonspark genomförts där de bilar som använts i låg omfattning planeras att avyttras för att minska det totala antalet fordon i kommunen.

Intresset för personalcyklar har varit stort och har uppskattats av kommunens medarbetare. Fler tillfällen för att teckna sig för en personalcykel kommer att erbjudas.

I Årsplan 2023 har tre resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, samtliga bedöms uppfylla. Det övergripande målet bedöms därmed vara uppfyllt.

Andelen elever som nått godkänt betyg inom gymnasiala kurser på komvux har ökat i jämförelse med föregående år.

■ MÅL 4 - KUNSKAPSSTADEN DÄR ALLA KAN VÄXA

BESKRIVNING: Härnösand är en modern kunskapsstad med kreativa miljöer för utbildning och lärande och där det är naturligt att nyttja digitaliseringens möjligheter. Framgångsrik skolverksamhet på alla nivåer ger alla chansen att lyckas. Nya samarbeten, kunskapsutbyte och närhet till högre utbildning lägger en grund för dagens och morgondagens jobb och näringslivets kompetensbehov. Folkbildning och kulturella uttryck ger inspiration till nytänkande.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Andelen elever, såväl kvinnor som män, inom komvux med godkänt resultat inom gymnasiala kurser	84.0%	74.2%	61.3%	73.4%	81.5%		◆
Andelen studerande, såväl kvinnor som män, som slutför yrkeshögskoleutbildning med examen.	70%	66%	85%	67%			■
Andelen elever, såväl flickor som pojkar, i grundskolans åk 3 som klarar delproven i Svenska och Svenska som andra språk	72.0%	54.0%	64.0%	-	-	69.0%	■
Andel elever, såväl flickor som pojkar, i åk 9 som är behöriga till gymnasiet	84.0%	80.5%	84.0%	85.5%	83.9%	79.2%	■
Andelen elever, såväl flickor som pojkar, som fullföljer gymnasieutbildning inom fyra år	75.0%	73.0%	79.4%	66.9%	74.8%	70.5%	◆

BEDÖMNING: Målet bedöms inte uppfyllt.

Andelen elever som nått godkänt betyg inom gymnasiala kurser på komvux har ökat i jämförelse med föregående år, ökningen motsvarar närmare 13 procentenheter. De senaste åren har resultatet varierat och skillnaden mellan högsta och lägsta värde sedan år 2020 uppgår till 20 procentenheter. (81,5% 2020, 61,3% 2022) Fördelat på kön ses att kvinnor i högre grad än män når godkänt resultat, skillnaden uppgår 2023 till tio procentenheter. (Kvinnor: 77,3%, män: 67,3%) De kurser som har lägst andel godkända

resultat är matematik, engelska och svenska som andraspråk. De åtgärder som vidtagits bedöms ha bidragit till en positiv utveckling av utfallet.

En positiv trend syns gällande andelen studerande som slutför sin Yrkehögskoleutbildning med examen. Förklaringsfaktorer till utvecklingen återfinns i det förbättringsarbete som genomförts inom Yrkehögskolan de senaste åren. Störst effekt för den ökande andelen studerande med examen tycks de genomförda åtgärderna kopplat till uppföljning fått, där elever som är i behov av stöd för att klara sin utbildning har identifierats och fångats upp.

Andelen studerande som slutför sin Yrkehögskoleutbildning med examen visar varierande utfall över åren. Årets utfall visar en minskning i jämförelse med föregående år. Insatser har genomförts under året med syfte att möjliggöra för en större andel studerande att slutföra utbildningen och tar examen. Störst effekt för att elever ska nå examen tycks genomförda åtgärderna kopplat till uppföljning fått, där elever som är i behov av stöd för att klara sin utbildning har identifierats och fångats upp. Fördelat på kön ses att män i högre grad än kvinnor slutför sin Yrkehögskoleutbildning med examen. Andelen kvinnor med examen når 56 procent, för män är andelen 12 procentenheter högre (68%). Det är vanligt förekommande att studerande på YH-utbildningar får arbete innan utbildningen har slutförts och att examensarbetet därmed skjuts på framtiden.

RESULTAT 2023

En positiv trend syns gällande andelen studerande som slutför sin Yrkehögskoleutbildning med examen.

2023 var det drygt hälften av eleverna i årskurs 3 som deltagit i alla delar, och klarat alla delar, av de nationella ämnesproven i svenska och svenska som andraspråk (54%), resultatet är en försämring med tio procentenheter jämfört med 2022 års resultat. Fördelat på kön ses att andelen flickor som deltagit i, och klarat alla delar av provet är högre än andelen pojkar. (Flickor 60%, pojkar 49%) Under föregående år var andelen 75 procent för flickorna och 52 procent för pojkarna, en minskning har således skett för båda könen. Utfallet för 2023 är det lägsta som har uppmätts för Härnösands kommun under mätperioden 2010-2023.

Vid vårterminens slut var totalt 80,5 procent av eleverna i årskurs 9 behöriga till yrkesprogram. Fördelat på kön ses att andelen behöriga i gruppen pojkar når 84,1 procent vilket det gör att målvärdet är uppnått för gruppen pojkar. I gruppen flickor är andelen behöriga 77,6 procent. Sammantaget når andelen behöriga elever inte upp till det satta målvärdet. Sett över tid är trenden för de fem senaste åren ökande, men över de tre senaste åren har den varit tydligt minskande.

Under året fullföljde 73 procent av eleverna sin gymnasieutbildning med examen eller studiebevis inom fyra år. Fördelat på kön ses att gruppen kvinnor i högre grad än män fullföljer utbildningen inom fyra år (kvinnor 75,8%, män 70,7%). Gruppen kvinnor når därmed det uppsatta målvärdet för året. Trenden för den totala andelen som fullföljer gymnasiet inom fyra år är sett över de senaste fem åren är svagt positiv.

I Årsplan 2023 har fem resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet varav två bedöms delvis uppfyllda och tre bedöms inte uppfyllda. Det övergripande målet bedöms därmed inte vara uppfyllt.

ORGANISATIONSPERSPEKTIVET

● Nått målen ◆ Bättre än baslinjen ■ Sämre än baslinjen

Kommunövergripande mål	
Mål 5 - Jämställd och solidarisk välfärd av hög kvalitet	◆
Mål 6 - God service med gott bemötande	●
Mål 7 - Framtidens arbetsgivare	◆
Mål 8 - Välskött och stabil ekonomi	■

■ MÅL 5 - JÄMSTÄLLD OCH SOLIDARISK VÄLFÄRD AV HÖG KVALITET

BESKRIVNING: Härnösands kommun erbjuder välfärdstjänster av hög kvalitet där behoven styr och insatserna ges på lika villkor, oavsett kön, sexuell läggning eller bakgrund. Resurser prioriteras så att allas rätt till utveckling och ett värdigt liv tillgodoses. Kommunens arbete präglas av lyhördhet och respekt för den enskilde. Barnens bästa är i centrum för alla beslut.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Andelen deltagare, såväl kvinnor som män, som efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd når egen försörjning	80%	82%	75%	80%	63%		●
Andelen brukare, såväl kvinnor som män, som är nöjda med sitt särskilda boende	83%	79%	80%		83%	78%	■
Andelen brukare, såväl kvinnor som män, som är nöjda med sin kommunala eller privata hemtjänst	88%	85%	80%		84%	87%	◆
Andelen vuxna biståndstagare, såväl kvinnor som män, med långvarigt ekonomiskt bistånd	1.0%	0.8%	0.9%	0.9%	1.1%	1.0%	●

BEDÖMNING: Målet bedöms delvis uppfyllt.

Inom äldreomsorgen mäts brukarnas nöjdhet med sitt särskilda boende eller sin hemtjänst genom den årliga brukarundersökningen. För kommunens särskilda boenden syns för 2023 en liten minskning i nöjdhet (-1 procentenhet) jämfört med föregående år. Resultatet har varit varierande mellan åren med ett högsta resultat 2017 (87%), och ett lägsta resultat 2019 (78%). Jämfört med riket når Härnösand en något högre grad av nöjdhet 2023 (+1 procentenhet). Könsuppdelat ses att nöjdheten i gruppen män har sjunkit med fem procentenheter i jämförelse med föregående år. (86% 2022 resp. 79% 2023). Nöjdheten i gruppen kvinnor ligger stabilt med en liten ökning (78% nöjda 2022 och 79% nöjda kvinnor 2023). Med syfte att öka nöjdheten så har verksamheten under året satt en ny rutin för aktiviteter, ”En meningsfull vardag”, samtidigt har ett arbete kring värdegrunden genomförts. Nöjdheten med aktiviteterna på särskilt boende visar 2023 en tydlig ökning sedan föregående år, ökningen är hela 23 procentenheter. (2023:

82%

RESULTAT 2023

Andelen deltagare, såväl kvinnor som män, som efter avslutad arbetsmarknadsåtgärd når egen försörjning

70% nöjdhet med aktiviteter, 2022: 47%). Även resultatet gällande nöjdhet att få hjälp att vistas utomhus har ökat tydligt. 67 procent av de svarande uppger att de är nöjda vilket är en ökning med 14 procentenheter sedan 2022. I jämförelse med länet och riket ses höga nivåer för nöjdheten i Härnösand inom dessa delområden. Under året har verksamheterna fokuserat särskilt på att genom aktivitetsarbete motverka ensamhet, samt måltidernas betydelse. Insatser har genomförts för att göra det mer trivsamt i gemensamma utrymmen på boendena.

Nöjdheten med sin hemtjänst omfattar såväl kommunens utförda hemtjänst, som hemtjänst utförd av privata utförare. En tydlig ökning av nöjdheten i jämförelse med föregående år ses i årets resultat. (+5 procentenheter.) Utvecklingen för de senaste tre åren är svagt positiv. Sett över en längre period har brukares nöjdhet med sin hemtjänsten minskat. Fördelat utifrån kön ses förändringar både för kvinnor och män i jämförelse med föregående år. Kvinnors nöjdhet med hemtjänsten ökade med 14 procentenheter till 89 procent, samtidigt minskade männens nöjdhet med fem procentenheter till 78 procent. Inom ramen för kommunens egen leverans av hemtjänst ses en ökning av nöjdheten i fem av sex hemtjänstområden i jämförelse med föregående år. För privata utförare ses i samma tidsperiod en minskning av brukares nöjdhet. Nöjdheten med den privata utföraren ligger under riksnittet och även under den sammanvägda totala nöjdheten (85%) för brukare i Härnösand.

Andelen vuxna biståndsmottagare med långvarigt ekonomiskt bistånd (mer än 10 månader) visar en fortsatt god utveckling med en nedåtgående trend de senaste sex åren, under 2018 hade 1,22 procent av befolkningen i Härnösand behov av långvarigt ekonomiskt bistånd, sedan dess har andelen minskat varje år. Årets nedgång motsvarar 0,15 procentenheter (0,9% till 0,75%) vilket är att beteckna som en tydlig nedgång. Ingen skillnad ses mellan kvinnor och män i behovet av långvarigt ekonomiskt bistånd. Vid jämförelse med snittet för riket samt snittet för länets kommuner ses att Härnösand har en markant lägre andel vuxna i behov av långvarigt ekonomiskt bistånd (Riket 1,11%, länet 0,94%) För att ytterligare minska behovet av långvarigt ekonomiskt bistånd hos invånarna genomförs sedan flera år tillbaka ett nära samarbete internt i kommunen mellan socialnämnden och arbetslivsnämnden, samt även extern samverkan med sjukvården och Arbetsförmedlingen.

Under 2023 ses ingen ökning av antalet hushåll som beviljats ekonomiskt bistånd, däremot har de hushåll som har behov av långvarigt ekonomiskt bistånd ökat. Efter en stadig minskning sedan 2018 av antalet långvarigt bidragsberoende ses under 2023 en ökning under varje enskild månad. I december 2022 var antalet långtidsberoende hushåll 115 stycken, i november 2023 hade antalet ökat till 131. Det är därmed troligt att en ökning av andelen långvarigt bidragsberoende kommer att ses när den nationella statistiken för 2023 presenteras i juni månad 2024.

I Årsplan 2023 har fyra resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet varav två bedöms uppfyllda, ett bedöms delvis uppfyllt, och ett bedöms inte uppfyllt. Det övergripande målet bedöms därmed vara delvis uppfyllt.

+5%

RESULTAT 2023

Nöjdheten med hemtjänst har ökat med 5 procentenheter i jämförelse med föregående års resultat.

● MÅL 6 - GOD SERVICE MED GOTT BEMÖTANDE

BESKRIVNING: Gott värdskap, hög tillgänglighet och professionalitet är värden som genomsyrar Härnösands kommun. Ärenden handläggs skyndsamt och med hög kvalitet. Digitaliseringen är det självklara medlet för att utveckla tjänstekvalitet och effektivisera det interna arbetet. Kommunens medarbetare och politiker bemöter alltid människor med vänlighet, tydlighet och effektivitet. Genom samverkan, respekt och lyhördhet byggs det goda samhället.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Kommuninvånarnas, såväl kvinnors som mäns, upplevelse av gott bemötande och tillgänglighet vid kontakt med kommunen	75	75	88	72	55	53	●

BEDÖMNING: Målet bedöms uppfyllt.

Medborgarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet mäts genom medelvärdet av tre frågor i SCBs Medborgarundersökning; *Vid den senaste kontakten med tjänstepersonen- hur blev du bemött?*, *Vid senaste kontakten med politikern- hur blev du bemött?*, *Hur tycker du att det fungerar att få svar om kommunen och dess verksamheter?* Invånarnas upplevelse av gott bemötande visar en nedgång i samtliga tre frågor, störst nedgång ses i frågan gällande bemötande från politiker där minskningen når 25 procentenheter. (2022: drygt 97,4% nöjdhet, 2023: 72,6%) Även nöjdheten med bemötandet från tjänsteperson har minskat något i jämförelse med föregående år (-4 procentenheter), men visar en positiv trend. Snittet för de tre frågorna når 75,1 procent vilket är en tillbakagång gentemot resultatet 2022 (88%).

Fördelat på kön ses att nöjdheten med bemötande från tjänsteperson är likvärdigt för kvinnor och män (84% resp 86% nöjdhet), likaså ses ingen skillnad mellan könen i upplevelse av möjlighet att få svar på sina frågor om kommunen och dess verksamheter (66% för både kvinnor och män). I frågan om bemötande vid kontakt med politiker framträder en skillnad där kvinnor uppger högre nöjdhet, skillnaden uppgår till 17 procentenheter. (65% resp. 82% nöjdhet)

Vid jämförelse med riket ses en något lägre nöjdhet vid kontakt med politiker (-6 procentenheter), vid jämförelse med snittet för länets kommuner ses en högre nöjdhet för Härnösands invånare gällande möjligheten att få svar på sina frågor. (+6 procentenheter)

I Årsplan 2023 har ett resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, resultatuppdraget bedöms uppfyllt. Det övergripande målet bedöms därmed vara uppfyllt.

-12,9%

RESULTAT 2023

Medborgarnas upplevelse av bemötande och tillgänglighet har minskat något jämfört med resultatet 2022.

◆ MÅL 7 - FRAMTIDENS ARBETSGIVARE

BESKRIVNING: Härnösands kommun är en föregångare som arbetsgivare och erbjuder en attraktiv arbetsplats dit människor söker sig. Organisationen präglas av nyfikenhet med beredskap för nya utmaningar. Medarbetare ges ett gott ledarskap, möjlighet till personlig och professionell utveckling och inflytande över sitt arbete. Härnösands kommun är en jämställd och hälsofrämjande arbetsplats med låga sjuktal, mångfald och goda arbetsvillkor.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Kommunens resultat i mätningen av Hållbart medarbetarengagemang (HME)	80	79	80	81	81	79	■
Kommunens frisktal för kvinnor och män	Ökning	43.1%	42.4%				●

BEDÖMNING: Målet bedöms delvis uppfyllt.

Med frisktal avses andelen medarbetare med fem eller färre sjukdagar den senaste 12-månadersperioden. Frisktal som mått ses som ett komplement till sjukfrånvarostatistik. I jämförelse med årsskiftet 2022 ses en ökning av frisktalerna med cirka en procentenhet. Frisktalerna för män är tydligt högre än frisktalerna för kvinnor i kommunorganisationen, en skillnad på 13,4 procentenheter ses i gruppen tillsvidareanställda (månadsavlönade) vilket är i princip samma skillnad som föregående år. Skillnaden går sannolikt att härleda till att den totala sjukfrånvaron i procent är högre bland kvinnor än bland män, varför frisktalet i sin tur blir högre för gruppen män.

43,1%

RESULTAT 2023

Kommunens frisktal för kvinnor och män. I jämförelse med årsskiftet 2022 ses en liten ökning.

Tidiga insatser är en framgångsfaktor för att öka frisktalerna. Samtliga verksamheter får stöd i att identifiera medarbetare på väg in i ohälsa och chefer erbjuds stöd i att arbeta förebyggande och med ändamålsenliga åtgärder. De aktiviteter som genomförs för att öka frisktalerna väntas inte nå full effekt under innevarande år. Arbetet är långsiktigt då det rör människors och organisationens förmåga att bibehålla och främja sin hälsa.

I Försäkringskassans statistik över orsak till sjukskrivningar inom Härnösands kommun är psykisk ohälsa orsaken till 41 procent av sjukfallen. Det är ett stort incitament för arbetsgivaren att arbeta med den sociala och organisatoriska arbetsmiljön och även öka kunskapen om just psykisk ohälsa och dess orsaker.

Ett samarbete med företagshälsovården har inletts som innebär en årlig kartläggning av kommunens enheter utifrån risk/frisk/sjuk i syfte att identifiera, lyfta och lära av friska arbetsplatsers framgångsfaktorer. Samarbetet ska också leda till att arbetsplatser med stor ohälsa identifieras och stöttas, att insatser behövanpassas och att en negativ utveckling kan vända.

Det senaste resultatet från medarbetarundersökningen (mätningen av HME, Hållbart medarbetarengagemang) visar en minskning från index 80 till index 79, dock ingen skillnad i utfall mellan kvinnor och män (index 79 för kvinnor och index 80 för män). Generellt visar rapporten att det främst är delområdet "motivation" som fått lägre re-

sultat än föregående år. En sannolik orsak till minskningen är de större organisatoriska förändringar som genomförts inom skolnämndens och arbetslivsnämndens verksamheter. På helheten så har hösten 2023 präglats av tuffa ekonomiska åtstramningar som möjligen också kan ha bidragit till en benägenhet att svara mer återhållsamt.

I Årsplan 2023 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet varav ett bedöms uppfyllt, och ett bedöms inte uppfyllt. Det övergripande målet bedöms därmed vara delvis uppfyllt.

■ MÅL 8 - VÄLSKÖTT OCH STABIL EKONOMI

BESKRIVNING: I Härnösands kommun används resurser effektivt, ändamålsenligt och med långsiktighet. Uppsatta budgetmål uppnås och kommunens ekonomiska ställning är god. Långsiktiga och rätt genomförda investeringar och upphandlingar ger utveckling på kort och lång sikt. God analys och uppföljning samt respekt för miljömässig och social hållbarhet är en självklarhet.

MÅTT	MÅL 2023	RESULTAT 2023	RESULTAT 2022	BASLINJE 2021	RESULTAT 2020	RESULTAT 2019	BEDÖMNING
Resultatöverskott i procent av skatter, statsbidrag och utjämning (KS)	0.10%	-0.60%	2.23%	0.30%	3.54%	0.20%	■
Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar	94%	49%	105%	105%			■

BEDÖMNING: Målet bedöms inte uppfyllt.

I Årsplan 2023 har två resultatuppdrag kopplats till det övergripande målet, båda dessa resultatuppdrag bedöms inte vara uppfyllda. Det övergripande målet bedöms därmed inte vara uppfyllt.

2023 har varit ett år med stor osäkerhet inom ekonomiområdet, kommunen har påverkats stort av yttre faktorer på grund av det osäkra omvärldsläget med hög inflation och osäkerhet om utveckling. De stora svängningarna på kort har skapat en tuff period för bra budgetering, för att lyckas hantera de stora fluktuationerna på kort tid, i en så stor verksamhet som den kommunala.

Kommunens skatteintäkter och stadsbidrag uppgår till 1 975,3 mnkr, resultatet för året inklusive finansiell leasing är - 11,9 mnkr vilket utgör -0,6%. Motsvarande mått exklusive finansiell leasing hade varit -1,1% då resultatet hade varit -21,0 mnkr.

Självfinansieringsgraden för kommunen uppgår till 49 procent, detta är inklusive den redovisningspåverkan som införande av finansiell leasing medför. Motsvarande mått exklusive finansiell leasing uppgår till 37 procent. Detta eftersom finansiell leasing har en positiv resultatpåverkan år 2023 med 9,1 mnkr, påverkar avskrivningarna med 50,5 mnkr samt ökar upp våra nyinvesteringar med 105 mnkr. Den huvudsakliga orsaken till att målet inte uppnås är på grund av att resultatet är mycket lägre än budgeterat.

49%

RESULTAT 2023

Självfinansieringsgrad för kommunens investeringar.

Bedömning avseende god ekonomisk hushållning

För att kommunen ska bedömas ha uppnått god ekonomisk hushållning ska de finansiella målen vara uppnådda samt minst hälften av övriga resultatuppdrag. Ett resultatuppdrag bedöms uppnått om resultatet är bättre än baslinjen (delvis uppfyllt) eller att målnivån är uppnådd (helt uppfyllt). Vid bedömning av god ekonomisk hushållning har det resultatuppdrag vars måluppfyllelse inte kunnat bedömas räknats som ett ej uppfyllt resultatuppdrag.

Vid bedömning av god ekonomisk hushållning för koncernen vägs

utfallet på måluppfyllelsen för koncernbolagens ekonomiska mål enligt ägardirektiven in i bedömningen.

Sett till de 20 verksamhetsmässiga resultatuppdragen har nio stycken uppnåtts och fyra stycken delvis uppnåtts, därmed har 65 procent av resultatuppdragen kopplade till verksamhet helt eller delvis uppnåtts. De två resultatuppdrag som kopplats till det ekonomiska målet välskött och stabil ekonomi bedöms dock inte uppfyllda, kommunen bedöms därmed inte ha god ekonomisk hushållning 2023.

Utifrån ägardirektiven bedöms koncernens bolag ej uppnå god ekonomisk hushållning för året. Samtliga koncernbolag uppnår soliditetsmålet, däremot uppnår bolagen inte avkastningskravet på det egna kapitalet.

I skenet av att kommunen ej bedöms ha god ekonomisk hushållning, att bolagen inte har uppnått de ekonomiska mål som ägardirektiven anger så bedöms även koncernen som helhet inte ha uppnått god ekonomisk hushållning 2023.

Resultat och ekonomisk ställning för den kommunala koncernen

Kommunkoncernens resultat för 2023 är signifikant lägre än för 2022, där kommunen, HEMAB och Räddningstjänsten står för de största resultatförsämringarna. Mellersta Norrlands pensionsstiftelse gör ett betydligt bättre resultat än för 2022.

Koncernens resultat

ÅRETS RESULTAT (MNKR)	2023	2022	2023 av eget kapital	2022 av eget kapital
Kommunen	-11,9	39,1	-2,3%	7,4%
HEMAB	2,6	27,1	0,7%	7,2%
AB Härnösandshus	13,0	11,1	4,1%	3,7%
Räddningstjänsten i Höga Kusten-Ådalen (33%)	-5,1	1,2	-183,6%	14,6%
Invest i Härnösands AB	-0,8	0,3	-10,0%	6,6%
Mellersta Norrlands pensionsstiftelse (91,7%)	0,0	-23,5	0,0%	-11,6%
Justering koncernintern finansiell leasing	-1,5	-1,6		
Total	-3,7	53,7	-0,4%	3,8%

Kommunkoncernens resultat för 2023 uppgår till -3,7 mnkr, vilket är en försämring med 57,4 mnkr jämfört med 2022 (omräknat utifrån införande av finansiell leasing samt konsolidering av Mellersta Norrlands pensionsstiftelse).

Förändring av intäkter och kostnader

INTÄKTS- OCH KOSTNADSUTVECKLING 2023(%)	Förändring mot föregående år
Verksamhetens intäkter	3,0%
Verksamhetens kostnader	7,0%

Kommunkoncernens intäkter ökar med 29,0 mnkr jämfört med 2022, vilket motsvarar 3,0 procent. Exkluderat för kommunen är ökningen 41,4 mnkr. Störst intäktsökning har HEMAB, vilka redovisar en intäktsökning på 18,1

mnkr jämfört med fjolåret som främst uppkommit inom elnät och elförsäljning. Även Härnösandshus uppvisar en intäktsökning med 13,5 mnkr jämfört med 2022, vilket huvudsakligen förklaras av ökade hyresintäkter.

Kostnadsutvecklingen för koncernen är 7,0 procent, vilket motsvarar 177,3 mnkr. Av dessa utgör 106,4 mnkr kommunens kostnadsökningar jämfört med föregående år, vilket ger kostnadsökningar för koncernen på 70,9 mnkr exklusive kommunen.

Investeringar

INVESTERINGAR (MNKR)	2023	2022
Nettoinvesteringar, mnkr	282,6	343,5
Avskrivningar, mnkr	192,7	195,1
Nettoinvesteringar/avskrivningar, %	146,7%	176,1%
Självfinansieringsgrad av årets investeringar, %	66,9%	113,0%

Koncernens totala nettoinvesteringar har minskat med 60,9 mnkr jämfört med föregående år. Mättet för självfinansieringsgrad av årets investeringar har minskat till 66,9 procent. Det innebär att koncernens resultat (-3,7 mnkr) samt avskrivningar (192,7 mnkr) för året, är lägre än nettoinvesteringarna som gjorts under året.

Soliditet

SOLIDITET	2023	2022
Soliditet %	24,9%	25,3%

Soliditetsmättet är ett mått på koncernens långfristiga betalningsförmåga och beräknas genom att dividera det egna kapitalet med de totala tillgångarna. Koncernens soliditet är i princip oförändrad sen föregående år, vilket

blir en effekt av att tillgångarna och det egna kapitalet har hållit en jämn förändringstakt. Kommunkoncernen har tidigare år även redovisat soliditetsmättet inklusive samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt, ett mått som i och med konsolideringen

av Mellersta Norrlands pensionsstiftelse ej blir nödvändigt, då det numera visar samma mått som för kommunkoncernen i och med att den totala pensionsförpliktelsen nu ingår i de sammanställda räkenskaperna för koncernen.

Likviditet

LIKVIDITET	2023	2022
Kassalikviditet, %	78,4%	62,1%
Rörelsekapital, mnkr	-113,1	-315,2
Anläggningsskapital, mnkr	1 169,9	1 375,8

Koncernens kassalikviditet har förbättrats jämfört med föregående år, vilket är en följd av att koncernens kortfristiga skulder vid årets slut är 243,9 mnkr lägre än föregående år vilket påverkar kassalikviditeten positivt, eftersom omsättningstillgångarna (kassa, förråd, fordringar) minskar mindre än de kortfristiga skulderna. En kassalikviditet

på 100 procent skulle innebära att koncernens omsättningstillgångar exklusive lager och pågående arbeten är exakt lika stora som koncernens kortfristiga skulder.

Minskningen av anläggningsskapital innebär att det finns en lägre grad av anläggningstillgångar

sett i förhållande till koncernens långfristiga skulder. Koncernen har alltså under året ökat sina anläggningstillgångar (mark, byggnader, tekniska inventarier) mindre än ökningen av sin långfristiga belåning och sina avsättningar.

Låneskuld till kreditinstitut

LÅNESKULD	2023	2022
Låneskuld, mnkr	1716,7	1336,9
Andel som förfaller till betalning		
0-1 år	35,7	23,5
1-3 år	42,8	47,3
3-5 år	4,4	12,8
5-10 år	0,0	0,0
Över 10 år	17,2	0,0

I koncernens låneskuld ingår, förutom de långfristiga skulderna till kreditinstitut också de 43,3 mnkr som klassificerats som en kortfristig del av långfristiga skulder i koncernens balansräkning. Koncernens totala låneskuld har ökat med 380 mnkr från 2022. Huvuddelen av koncernens lån förfaller fortsatt till betalning inom de kommande tre åren, däremot har koncernen en större andel lån med längre löptid än tidigare.

Resultat och ekonomisk ställning kommunen

Kommunen uppvisar ett resultat motsvarande -0,6 procent av skatter och statsbidrag, vilket motsvarar -11,9 mnkr. Noterbart är att värden och nyckeltal för 2022 har räknats om utifrån effekter av förändrade redovisningsprinciper: konsolidering av mellersta Norrlands pensionsstiftelse i de sammanställda räkenskaperna, samt införande av finansiell leasing (för detaljer se not 33).

Kommunens resultat

ÅRETS RESULTAT	2023	2022
Årets resultat, mnkr	-11,9	39,1
Procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	-0,6%	2,1%
Årets resultat exkl. jämförelsestörande poster, mnkr	-11,9	29,1
Procent av skatteintäkter och generella statsbidrag	-0,6%	1,5%

Kommunen uppvisar för året ett resultat på -11,9 mnkr, vilket är 50,1 mnkr lägre än det budgeterade resultatet för perioden.

Intäkts- och kostnadsutveckling

INTÄKTS- OCH KOSTNADSUTVECKLING 2023 (%)	Förändring mot föregående år
Verksamhetens intäkter	-3,3%
Verksamhetens kostnader	5,1%
Skatteintäkter och generella statsbidrag	5,0%
Verksamhetens nettokostnad exkl. jämförelsestörande poster	6,3%

Kommunens verksamheter uppvisar för året en intäktsutveckling på -3,3 procent, vilket motsvarar en minskning på 12,4 mnkr. Försäljning av exploaterings- och anläggningstillgångar ökar med 19,1 mnkr jämfört med 2022, medan de riktade statliga bidragen minskar med 21,6 mnkr. Noterbart är att 10 mnkr av intäkterna för 2022 utgjorde av en s.k. jämförelsestörande post: engångskompensation för pensioner från Regionen.

Verksamhetens kostnader uppvisar en ökning på 5,1 procent jämfört med 2022, vilket motsvarar 106,4 mnkr. Av dessa utgör personalrelaterade

kostnader i form av löner, ersättningar och sociala avgifter den största ökningsposten med 76,0 mnkr högre kostnader är 2022. Även kostnader för entreprenad och pensioner ökar markant, med 22,4 respektive 16,1 mnkr. Kommunen har dock erhållit gottgörelse från Mellersta Norrlands pensionsstiftelse om 11,8 mnkr, vilket gör att de icke-finansiella kostnaderna för pensionerna totalt blir 4,3 mnkr högre än för 2022.

Skatteintäkter och generella statsbidrag har ökat med 5,0 procent sedan 2022, vilket motsvarar 94,3 mnkr. Av dessa utgör 20,0 mnkr

statsbidrag som kommit direkt till verksamheterna men som enligt redovisningen ska klassificeras som generella. Dessa 20,0 mnkr ingår alltså inte i den ordinarie modellen för skatter och statsbidrag.

Verksamhetens nettokostnad exkl. jämförelsestörande poster ökar mellan åren från -1 808,0 till -1 933,4, vilket motsvarar 6,3 procent. det innebär att nämnderna behöver 6,3 procent mer skattemedel 2023 än föregående år till följd av att verksamheternas kostnader har ökat mer än verksamheternas intäkter.

Nettokostnadsandel av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning

NETTOKOSTNADSANDEL AV SKATTEINTÄKTER, GENERELLA STATS BIDRAG & UTJÄMNING (%)	2023	2022
Verksamhetens intäkter och kostnader (netto)	92,9%	95,4%
Avskrivningar	5,0%	2,4%
Nettokostnadsandel före finansnetto	97,9%	97,8%
Finansnetto	-2,7%	0,1%
Nettokostnadsandel exkl. jämförelsestörande poster	97,9%	98,4%
Jämförelsestörande engångsposter (netto)	0,0%	-0,5%
Nettokostnadsandel efter finansnetto	100,6%	97,8%

Verksamhetens nettokostnadsandel har stigit jämfört med föregående år. Det innebär att verksamheterna finansierar en högre del av sina kostnader med skattemedel jämfört med 2022, alltså att nämndernas intäkter för året täcker en mindre del av kostnadsmassan än föregående år, även justerat för jämförelsestörande poster.

Likviditet

LIKVIDITET	2023	2022
Kassalikviditet, %	65,1%	72,0%
Rörelsekapital, mnkr	-141,2	-103,5
Anläggningsskapital, mnkr	657,4	631,6

Kommunens likviditet har försämrats något jämfört med föregående år, vilket är en följd av att de kortfristiga skulderna vid årets slut är 30,8 mnkr högre än föregående år vilket påverkar kassalikviditeten negativt. En kassalikviditet på 100 procent skulle innebära att kommunens omsättningstillgångar exklusive lager och pågående arbeten är exakt lika stora som kommunens kortfristiga skulder.

Att rörelsekapitalet försämras visar även det på att differensen mellan omsättningstillgångarna och de kortfristiga skulderna ökar. Omsättningstillgångarna har minskat något till följd av minskade kortfristiga fordringar, medan de kortfristiga skulderna har ökat, vilket leder till att differensen mellan dessa ökar och ger en försämring av rörelsekapitalet.

Ökningen av anläggningsskapital innebär att det finns en högre

grad av anläggningstillgångar sett i förhållande till kommunens långfristiga skulder. Kommunen har alltså under året ökat sina anläggningstillgångar utan att samtidigt öka sin långfristiga belåning i samma utsträckning. Kommunen har främst ökat sina finansiella anläggningstillgångar, till följd av att Mellersta Norrlands pensionsstiftelse nu införlivats i de sammanställda räkenskaperna.

Soliditet

SOLIDITET	2023	2022
Soliditet %	26,1%	27,8%
Soliditet inkl. samtliga pensionsförpliktelser och löneskatt %	-3,7%	-2,7%

Soliditetsmättet är ett mått på kommunens långfristiga betalningsförmåga och beräknas genom att dividera det egna kapitalet med de totala tillgångarna.

Kommunens soliditet har försämrats jämfört med föregående år, vilket beror på ett negativt resultat (-11,9 mnkr) för året, som tillsammans med införandet av finansiell

leasing minskar det egna kapitalet. Detta samtidigt som kommunens anläggningstillgångar ökat till följd av införandet av finansiell leasing.

Borgensåtagande & låneskuld

BORGENSÅTAGANDE (MNKR)	2023	2022
Borgen	1 560,0	1 524,4
Varav kommunala bolag	1 539,2	1 504,5
Varav övriga	20,8	19,9
Låneskuld kommunen	218,5	205,3

Kommunens borgensåtagande gentemot de kommunala bolagen har under året ökat jämfört med föregående år, samtidigt som lånebeloppet som kommunen borgar för utanför kommunen i princip är oförändrat.

Låneskulden har under året ökat med 13,2 mnkr vilket utgör nettot av amorteringar och nyupptagna lån.

Utfall i förhållande till budget

TOTAL BUDGETAVVIKELSE (mnkr)	2023	2022
Avvikelse, årets resultat	-50,1	3,1

Budgetavvikelsen för året är negativ då kommunens resultat på -11,9 mnkr understeg budgeterat resultat på 38,3 mnkr. Den största avvikelsen från budget utgörs av personalrelaterade kostnader (löner, pensioner, sociala avgifter etc), där budgetavvikelsen totalt för kommunen uppgick till 120,2 mnkr för 2023.

Balanskravsresultat

Kommunallagen anger att intäkterna minst ska överstiga kostnaderna i både budget och utfall. Ett eventuellt underskott mot balanskravet ska återställas inom de kommande tre budgetåren. Kommunfullmäktige får besluta att en reglering av ett negativt balanskravsresultat inte ska göras om det finns synnerliga skäl.

BALANSKRAVSRESULTAT (MNKR)	2023
= Årets resultat enligt resultaträkningen	-11,9
- Samtliga realisationsvinster	0,0
· Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet	0,0
· Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet	0,0
+/- Orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
-/+ Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper	0,0
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar	-11,9
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv	0,0
· Användning av medel från resultatutjämningsreserv	0,0
= Balanskravsresultat	-11,9

Årets balanskravsresultat uppgick till -11,9 mnkr för kommunen. Det negativa balanskravsresultatet har påverkats framför allt av de kraftigt ökade pensionskostnaderna på grund av förändrad pensionsmodell samt finansiella kostnader för pensioner till följd av ränteläget vilket fått en stor likvidmässig effekt. En övergång till avgiftsbestämd pension innebär att pensionskostnaderna till större del utbetalas direkt. Merparten av den avgiftsbestämda delen enligt kap-kl har övergått till akap-kr som har andra utbetalningstidpunkter i avtalet. I kap-kl betalas premien för avgiftsbestämda delen ut i mars året

efter intjänandet medan i akap-kr ska den avgiftsbestämda premien utbetalas kvartalsvis med ett halvårs eftersläpning. Övergången har lett till att både premien intjänad i kap-kl år 2022 och premien för första halvåret 2023 intjänad enligt akap-kr utbetalats under 2023. Med andra ord utbetalas 1,5 års intjänande under ett år för de som tidigare tillhört kap-kl-avtalet. Kostnadsökningen är tillfällig och har stått utanför kommunens påverkan. Införandet av finansiell leasing under året har inneburit en positiv resultatpåverkan och har gett en positiv effekt på balanskravet om än av tillfällig karaktär för året.

Den stora ökningen av pensionskostnad jämfört med tidigare år får anses medge synnerliga skäl för att inte en reglering av det negativa balanskravsresultatet ska göras. Ställningstagandet motiveras av att pensionsökningen beror på förändrad pensionsmodell, ett beslut som ligger utanför kommunens påverkan. Effekten av förändringen har inte varit möjlig för kommunen att varken långsiktigt budgetera för eller prognostisera för på kort sikt. Den ökade kostnaden är tillfällig och förväntas återgå till tidigare nivå inom några år.

Väsentliga personalförhållanden

KOMPETENSFÖRSÖRJNING

2022 års arbete med kompetensförsörjningsplanering påvisade att kommunen behövde träna sin förmåga än mer att identifiera behov och hitta ett enhetligt arbetssätt i kompetensförsörjningsarbetet. En gemensam strategi och modell togs fram under våren 2023 och tillämpades på alla förvaltningar under hösten, detta har sannolikt ökat träffsäkerheten avseende förvaltningarnas kompetensbehov och därmed effekten på de aktiviteter som planeras och genomförs. Det går också att förutspå en tydlig förflyttning från kortsiktigt till strategiskt arbete och från förvaltning till kommungemensamt.

I linje med kompetensförsörjningsarbetet slöts ett avtal 2023 om samverkan inom kompetens- och organisationsutveckling mellan Mittuniversitetet och Härnösands kommun. Detta möjliggör riktade uppdragsutbildningar och därmed akademisk utbildning inom ramen för anställningen i kommunen och

vidareutveckling inom densamma. Syftet är att skapa långsiktig kompetensförsörjning men också en positiv medarbetarupplevelse i form av utvecklingsmöjligheter och ökad intern rörlighet i organisationen.

LEDARSKAP

Stödet vid chefsrekryteringar och chefsintroduktion har ökat i syfte att rekrytera chefer som matchar sitt uppdrag och att ge rätt förutsättningar tidigt i anställningen. I samma anda genomförs också en utbildning, ”Att leda sig själv hållbart”, inom ramen för Härnösands kommuns chefsutbildningsprogram, som är utvärderad med gott resultat. Målet med Kraftledningen och förstärkt stöd i rekrytering och introduktion av chefer är att kommunen får mer hållbara och kompetenta chefer som bidrar till friska medarbetare och verksamhetens utveckling.

MEDARBETARSKAP

Aktiva och engagerade medarbetare som är motiverade att arbeta för invånarnas bästa är grundläggande

för kvalitet i verksamhetens välfärdstjänster. I syfte att på ett enhetligt och pedagogiskt sätt föra dialog med medarbetare och stärka deras medarbetarskap införde Härnösands kommun under 2023 en pedagogisk digital plattform. Den innehåller enkla, tydliga metoder som enkelt och tidseffektivt möjliggör dialog och utvecklande samtal på arbetsplatsen och utifrån arbetsplatsens behov. Plattformen kommer bli tillgänglig för alla chefer under 2024. En digital introduktionsutbildning för medarbetare som anställs i kommunen lanserades vid årsskiftet 2023/2024.

ARBETSMILJÖPOLICY OCH FRÄMJANDE OCH FÖREBYGGANDE HÄLSOARBETE

En arbetsmiljöpolicy antogs under våren vars innehåll stärkte fokus på främjande, förebyggande arbetsmiljöarbete och fokuserade än mer på uppföljning. Likaså har ett strategiskt samarbete med företagshälsovården startat. Det tar sin utgångspunkt i årlig kartläggning

av kommunens enheter utifrån risk/frisk/sjuk i syfte att identifiera, lyfta och lära av friska arbetsplatsers framgångsfaktorer och identifiera och stödja arbetsplatser med stor ohälsa, samt att behovsanpassa insatser för att vända sjuk till frisk. Till det planeras en chefsutbildning i främjande hälsoarbete, tidiga insatser och rehabilitering. En ny utbildning för chefer och skyddsombud är lanserad och syftar främst på gemensam kunskap om det systematiska arbetsmiljöarbetet och samverkan så nära arbetsplatsen som möjligt, i utbildningen finns inslag av VR teknik för att stärka förmågan att stödja och hantera situationer med konflikt, hot och våldskaraktär.

Friskvårdsbidraget ökade 2023 från 1000 - 2000 kr/år.

ARBETSGIVARVARUMÄRKE – POSITIV MEDARBETARUPPLEVELSE

Kommunen har förstärkt den interna kommunikationen kring innebörden av att vara anställd i kommunen, med innehåll av mer attraktiv karaktär. Det exemplifieras tydligast med en helt ny plattform för befintligt anställda. Att som medarbetare få läsa och möta innehåll, berättelser och villkor/förmåner som är attraktiva bidrar till att medarbetarupplevelsen blir mer positiv och i förlängningen kan de ambassadörerna för kommunen bli fler.

För att attrahera ny kompetens och stärka arbetsgivarvarumärket externt har också en ny plattform på externa hemsidan byggts upp med samma tonalitet som för befintligt anställda.

Den ska fånga alla målgrupper som kan vara nyfikna på Härnösands kommun, allt från studenter, praktikanter, yrkesarbetande och medföljande familjemedlemmar.

Slutligen har ett samarbete startat mellan Scenkonst Västernorrland och Mittrevyn som möjliggör för alla anställda medarbetare att inom kommunens förmånsportal köpa biljetter till kulturevenemang till ett reducerat pris. Målet är att platsens unika kulturvärde ska avspegla sig i anställningen, öka attraktiviteten i arbetsgivarvarumärket och stärka medarbetarupplevelsen.

Förmånscykel är implementerat sedan juni 2023.

KOMMUNENS HELÄGDA BOLAG

Tre av fyra bolag lyfter fram kompetensutmaningen som den största att hantera de kommande åren. Utmaningarna består både i att attrahera fler och behålla medarbetare och Härnösandshus och HEMAB lyfter särskilt fram behov av specialistkompetens bland annat inom elområdet främst för HEMABs del. De stundande etableringarna, så som bland annat batteridelsfabriken i Torsboda, ökar utmaningen redan nu i ökande antal fastigheter och Härnösandshus har ökat personalstyrkan. Räddningstjänsten uppger att rekryteringsbehovet av brandmän i beredskap är konstant.

Alla tre bolag som uppger dessa utmaningar jobbar systematiskt med generationsväxling och har fokus på främst rekrytering och arbetsgivarvarumärke med några exempel så som arbetsvillkor,

jämställdhet, hållbarhet och individuell utveckling för att locka och bibehålla personal. HEMAB har ett fokus på mångfaldsarbete och att stärka sin förmåga att attrahera nya medarbetare som kan bidra till en ökad mångfald på arbetsplatsen i en traditionellt sett mansdominerad bransch.

Det alla bolag har gemensamt är goda exempel på hur arbetsmiljöarbetet bedrivs. God möjlighet till friskvård bedöms finnas i många tillgängliga alternativ för de anställda. Härnösandshus signalerar ett extra fokus på det förebyggande arbetsmiljöarbetet och dess syfte att öka medarbetarnas hälsa, minska sjukfrånvaron och risken för olyckor. Technichus beskriver likt 2022 att de fortsatt arbetar systematiskt med arbetsmiljön på arbetsplatsträffar och via två medarbetarsamtal.

UTBILDNING OCH KOMPETENSUTVECKLING

Avseende utbildning och kompetensutveckling så har bolagen på olika sätt investerat i medarbetarnas kompetens både på individ och gruppnivå. Utbildning i kundbemötande och service samt hjärt- och lungräddning har genomförts på Härnösandshus, och Technichus har arbetat med omvärldsbevakning, nätverkande och studieresor. Räddningstjänsten beskriver att flertalet förberedande utbildningar genomfördes under 2023 och fler kommer att genomföras under 2024 för att attrahera fler medarbetare.

ANTAL ÅRSARBETARE	Månads- avlönade 2023	Varav kvinnor (%)	Månads- avlönade 2022	Varav kvinnor (%)	Månads- avlönade 2021	Varav kvinnor (%)	Månads- avlönade 2020	Varav kvinnor (%)
Arbetslivsförvaltningen	240	55	255	54	296	55	241	53
Kommunstyrelse- förvaltningen	159	67	161	68	154	63	220	71
Samhällsförvaltningen	139	60	135	63	132	62	72	48
Skolförvaltningen	852	75	840	74	866	75	860	75
Socialförvaltningen	1041	70	954	72	882	74	821	76
Kommunen totalt	2431	65	2344	70	2 329	71	2 214	71
AB Härnösandshus	33	36	32,5	38	32	32	31	32
Härnösands Energi och Miljö AB	134	38	141	28	135	28	136	23
Räddningstjänsten i Höga Kusten - Ådalen	72	16	66	19	69	13	67	15
Invest i Härnösand AB (Technichus i Mittsverige AB)	13	67	14	64	13	64	13	62
Koncernen total	2627		2598		2578		2461	

I månadsavlönade ingår både tillsvidareanställda och tidsbegränsat anställda med månadslön. Antalet anställda årsarbetare enligt faktisk sysselsättningsgrad.

ANTAL ANSTÄLLDA	Tillsvidareanställda 2023	Tillsvidareanställda 2022	Tillsvidareanställda 2021	Tillsvidareanställda 2020
Arbetslivsförvaltningen	91	89	88	75
Kommunstyrelseförvaltningen	150	144	140	201
Samhällsförvaltningen	128	130	129	70
Skolförvaltningen	788	782	729	717
Socialförvaltningen	965	917	800	751
Kommunen totalt	2122	2062	1886	1814
AB Härnösandshus	34	33	32	31
Härnösands Energi och Miljö AB	129	136	132	135
Räddningstjänsten i Höga kusten-Ådalen	66	66	69	67
Invest i Härnösand AB (Technichus i Mittsverige AB)	13	14	14	14
Koncern totalt	2364	2311	2133	2061

I jämförelse med samma tidpunkt föregående år har kommunen ökat antalet årsarbetare med 87 personer, ökningen ses främst hos socialförvaltningen. De två enskilt största förklaringsfaktorerna till ökningen är att förvaltningen i sin helhet infört en heltidsorganisation samt ökat grundbemanningen, det senare i linje med kommunfullmäktiges målsättning att inom fem år vara Sveriges bästa offentliga arbetsgivare. Utöver detta har intermittent anställda inom socialförvaltningen i högre utsträckning anställts på tidsbegränsad anställning och därmed konverterats från timavlönade till månadsavlönade årsarbetare. Skolförvaltningen har något fler årsarbetare 2023 än vid föregående års slut. Detta beror sannolikt på utökade platser inom sjöfartsprogrammet, ny verksamhet kopplad till elever med särskilda behov samt att grundskolans arbete

med att anpassa bemanning efter sjunkande elevantal inte fullt ut genomförts vid tidpunkten för mätningen. Övriga förvaltningar ligger något lägre än föregående år. I årsarbetare, månadsavlönade, inom arbetslivsförvaltningen ingår även anställningar inom ramen för Bestämmelser för arbetstagare i arbetsmarknadspolitiska insatser (BEA)*. Då antalet tillsvidareanställda inte har förändrats nämnvärt så antas minskningen främst kunna härledas till färre årsarbetare inom BEA-avtalet.

Andelen kvinnor har under de senaste fyra åren minskat med sex procentenheter, förändringen ses främst på socialförvaltningen.

Avseende tillsvidareanställda framgår att kommunen har ökat antalet tillsvidareanställda i jämförelse med föregående år, ökningen motsvarar 60 personer. Utökad grundbemanning och införandet av heltid som norm

är de sannolika förklaringarna avseende socialförvaltningens specifika ökning. Då det gäller heltid som norm så slår den också igenom på skolförvaltningens antal tillsvidareanställda vilka också ökat, ökningen är dock lägre än den ökning som ses hos socialförvaltningen. Återbesättning av tjänster som var vakanta föregående år, samt en utökning av servicecenter för att öka medborgarservicen ligger till grund för kommunstyrelseförvaltningen förflyttning från 144 till 150 tillsvidareanställda. Övriga förvaltningar är relativt oförändrade.

**BEA är ett avtal för arbetsmarknadspolitiska insatser. Syftet med en anställning enligt avtalet är att stärka arbetstagarens möjligheter att få en reguljär anställning som efterfrågas på arbetsmarknaden. Avtalet reglerar bland annat de anställningsvillkor som gäller för arbetstagare som omfattas av avtalet.*

SJUKFRÅNVARO I PRO-CENT (%) AV ORDINARIE ARBETSTID	Total sjukfrånvaro (%) av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	Andel sjukfrånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer (%) av total sjukfrånvaro	Sjukfrånvaro kvinnor	Sjukfrånvaro män	Sjukfrånvaro i åldrarna 29 eller yngre	Sjukfrånvaro i åldrarna 30-49	Sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre
Arbetslivsförvaltningen	4,27	35,88	3,14	5,09	0,33	4,76	4,24
Kommunstyrelseförvaltningen	2,91	28,44	3,71	1,33	0,44	2,64	3,46
Samhällsförvaltningen	6,00	40,08	5,41	6,94	3,15	4,22	7,91
Skolförvaltningen	6,75	39,21	7,36	4,82	6,38	6,34	7,24
Socialförvaltningen	10,60	40,77	12,21	6,42	9,37	9,19	12,35
Kommunen totalt	7,94	39,76	9,00	5,18	7,68	6,98	8,97
AB Härnösandshus	6	*	2	9	*	*	4
Härnösands Energi och Miljö AB	4,22	41,31	5,31	3,81	4,55	4,62	3,53
Räddningstjänsten i Höga kusten-Ådalen	5,3	57,5	7,3	4,9	6,1	3,8	7,5
Invest i Härnösands AB (Technichus i Mittsverige AB)	7,31	56,38	*	*	*	*	*

* För litet antal personer för att utfall ska kunna redovisas.

Den totala sjukfrånvaron har ökat något i jämförelse med föregående år (+0,64 procentenheter). Det är främst sjukfrånvarande kvinnor, sjukfrånvaro sammanhängande i minst 60 dagar och sjukfrånvaro i åldrarna 50 år eller äldre som är de kategorier som bidrar till ökningen. Kvinnors sjukfrånvaro har ökat med en procentenhet och männens sjukfrånvaro har sjunkit med 0,6 procentenheter under året. Vård- och

omsorgnära yrkeskategorier tenderar att ha högre sjukfrånvaro än andra yrkesgrupper inom Härnösands kommun. Undersköterskor, omvårdnadspersonal, vårdbiträden, förskollärare, barnskötare, elevassistenter och lärarassistenter har en medelsjukfrånvaro på tio procent. I dessa grupper är frånvaron hos kvinnor nästan dubbelt så hög som frånvaron hos män i samma befattning. Ytterligare ett perspektiv

är att medarbetarundersökningen 2023 visar en vikande trend i motivation samt en vikande trend med minskad återhämtning. Att rikta insatser för att stärka motivationen och öka känslan av återhämtning hos våra medarbetare och chefer kommer vara centralt samt arbeta förebyggande för att inte riskera att sjukfrånvaron fortsätter att öka under 2024.

Kommunens frisktal för kvinnor och män

FRISK TAL (%)	2023	2022
Härnösands kommun	43,1	42,4

Med frisktal avses andelen medarbetare med fem eller färre sjukdagar den senaste 12-månadersperioden. Frisktal som mått ses som ett komplement till sjukfrånvarostatistik. I jämförelse med årsskiftet 2022 ses en ökning av frisktalerna med cirka en procentenhet.

Frisktalerna för män är tydligt högre än frisktalerna för kvinnor i kommunorganisationen, en skillnad på 13,4 procentenheter ses i gruppen tillsvidareanställda (månadsavlönade) vilket i princip är samma skillnad som föregående år. Skillnaden går sannolikt att härleda till att den totala sjukfrånvaron i procent är

högre bland kvinnor än bland män, varför frisktalet i sin tur blir högre för gruppen män.

Åtgärder har genomförts för att öka frisktalerna och synergier finns mellan arbetet för att främja hälsa och det arbete som bedrivs inom ramen för resultatuppdraget Hållbart medarbetarengagemang, HME, detta gäller exempelvis samarbetet med företagshälsovården. Tidiga insatser är en framgångsfaktor för att öka frisktalerna. Samtliga verksamheter ges stöd i att identifiera medarbetare på väg in i ohälsa och chefer erbjuds stöd i att arbeta förebyggande och med ändamålsenliga åtgärder.

De aktiviteter som genomförs för att öka frisktalerna väntas inte nå full effekt under innevarande år. Arbetet är långsiktigt då det rör människors och organisationens förmåga att bibehålla och främja sin hälsa.

Försäkringskassans statistik över orsak till sjukskrivningar inom Härnösands kommun visar att psykisk ohälsa är orsaken till 41 procent av sjukfallen. Detta är ett stort incitament för arbetsgivaren att arbeta med den sociala och organisatoriska arbetsmiljön och även öka kunskapen om just psykisk ohälsa och dess orsaker.

Förväntad utveckling

Sveriges kommuner och regioner publicerar tre gånger årligen sin makroanalytiska omvärldsspaning MakroNytt. Enligt SKR:s rapportering har lönesumman till och med oktober 2023 fortsatt att öka starkt, med 5,3 procent jämfört med samma period i fjol. Detta hänger samman med den oväntat starka sysselsättningen jämfört med 2022. Även den fulla årseffekten av höjda garantipensioner 2022 samt den höjning av pensionerna som beror på den stora ökningen av prisbasbeloppet 2023 lyfter årets skatteunderlag. Skatteunderlaget fram till 2027 beräknas nominellt öka i linje med det historiska genomsnittet. 2024 beräknas dock en kraftig inbromsning ske jämfört med 2023, i högsta grad avhängigt den nedgång för antalet arbetade timmar som kommunen räknar med. Från 2025 och framåt antas en återhämnning av sysselsättningen ske men efter en inledande snabb uppgång dämpas därefter tillväxten för antalet arbetade timmar. Den köpkraft som skatteunderlaget innebär för kommuner och regioner dämpas genom stora prisuppgångar (i kommunsektorn). På sektornivå

beräknas skatteunderlaget i reala termer urholkas kraftigt 2023 och 2024. Framförallt 2024 sticker ut som ett unikt svagt år – det reala skatteunderlaget beräknas då minska med 1,8 procent. Även 2023 visar prognosen på en reell nedgång av skatteunderlaget med 1,1 procent. Skatteunderlaget har inte fallit i reala termer sedan 2003. Att det gör det två år i rad har inte hänt sedan år 2000 enligt tillgängliga data. (SKR MakroNytt 2023-3)

Säkerhetsläget bedöms fortsatt ansträngt. De samhällsekonomiska konsekvenserna kommer att vara kännbara och påverka kostnadsutvecklingen. Flertalet utvecklingsarbeten och investeringsprojekt pågår och realiseras med start under 2024 och framåt. Hur det samhällsekonomiska läget kommer att påverka själva arbetet är svårt att med skarpa besvara eftersom flera frågor också ankommer på externa aktörers förutsättningar. Skatteunderlaget i kommunen sviktar då andelen befolkning i arbetsför ålder fortsätter att sjunka i relation till behoven av välfärd och arbetskraft. Den snabbast

växande befolkningsgruppen utgörs av individer över 80 år. Kompetensförsörjningsfrågan är kritisk för offentlig sektor men också för näringslivet. Den samhällsomvandling länet står inför med flertalet etableringar väntas rendera i hög tillväxt och ställer samtidigt krav på ett gediget planeringsarbete för att dimensionera verksamhet och infrastruktur. Det programarbete som inletts för effektiva samarbeten blir i detta sammanhang viktigt att följa.

Under 2024 kommer arbetet med att vidareutveckla styrningen utifrån målprogrammets intentioner att fortgå. I det arbetet har kommunledningsgruppen en viktig roll som bärare av helikopterperspektivet vad gäller planering och uppföljning. I arbetet med Agenda 2030, som är målprogrammets centrum, spelar jämställdhetsperspektivet en central roll. En styrning som reser tydliga krav på planering och uppföljning utifrån juridiska kön blir en hävstång för det förändringsarbete som krävs för ökad jämlikhet i vidare mening.

02

Finansiella rapporter

Kommunens och koncernens finansiella rapporter återger det ekonomiska resultatet ställt i förhållande till sin omvärld. Detta innebär att de interna transaktioner som sker inom respektive enhet har eliminerats. För kommunens del innebär detta transaktioner mellan nämnder, och för koncernens del försäljning mellan koncernbolagen.

RESULTATRÄKNING

-
BALANSRÄKNING

KASSAFLÖDESANALYS

-

Resultaträkning

(MNKR)		Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Verksamhetens intäkter	Not 3	365,7	378,1	981,1	952,1
Verksamhetens kostnader	Not 4	-2 201,1	-2 094,7	-2 692,9	-2 515,6
Avskrivningar	Not 5	-98,0	-91,5	-192,7	-195,1
Verksamhetens nettokostnad		-1 933,4	-1 808,0	-1 904,6	-1 758,6
Skatteintäkter	Not 6	1 347,7	1 294,0	1 347,7	1 294,0
Generella statsbidrag och utjämning	Not 7	627,7	587,0	627,7	587,0
Verksamhetens resultat		42,0	73,0	70,8	122,4
Finansiella intäkter	Not 8	8,4	7,4	10,4	4,0
Finansiella kostnader	Not 9	-62,2	-41,3	-84,9	-72,7
Resultat efter finansiella poster		-11,9	39,1	-3,7	53,7
Extraordinära poster	Not 10	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets resultat		-11,9	39,1	-3,7	53,7

Balansräkning

(MNKR)		Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022	
TILLGÅNGAR						
<i>Anläggningstillgångar</i>						
	Immateriella anläggningstillgångar	Not 11	2,7	2,9	2,7	2,9
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>						
	Mark, byggnader och tekniska anläggningar	Not 12	1 217,7	1 145,0	3 270,4	3 191,6
	Maskiner och inventarier	Not 13	58,3	53,0	194,9	190,9
	Övriga materiella anläggningstillgångar	Not 14	0,7	0,0	0,9	0,0
	Finansiella anläggningstillgångar	Not 15	405,3	398,9	245,8	240,4
	Summa anläggningstillgångar		1 684,8	1 599,8	3 714,1	3 625,8
	Bidrag till infrastruktur		0,0	0,0	0,0	0,0
<i>Omsättningstillgångar</i>						
	Förråd m.m.	Not 16	9,6	8,6	25,0	19,6
	Fordringar	Not 17	209,1	223,6	356,6	381,6
	Kortfristiga placeringar		0,0	0,0	0,0	0,0
	Kassa och bank	Not 18	71,8	65,2	144,4	166,6
	Summa omsättningstillgångar		290,5	297,4	525,9	567,7
	Summa tillgångar		1 975,3	1 897,2	4 240,0	4 193,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER						
<i>Eget kapital</i>						
	Periodens resultat	Not 19	-11,9	39,1	-3,7	53,7
	Resultatutjämningsreserv		3,9	0,0	3,9	0,0
	Övrigt eget kapital		524,1	488,9	1 056,6	1 006,8
	Summa eget kapital		516,1	528,0	1 056,8	1 060,5
<i>Avsättningar</i>						
	Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 20	225,8	185,5	234,9	193,9
	Andra avsättningar	Not 21	0,0	0,2	147,4	147,7
	Summa avsättningar		225,8	185,7	382,3	341,6
<i>Skulder</i>						
	Långfristiga skulder	Not 22	801,6	782,5	2 161,9	1 908,4
	Kortfristiga skulder	Not 23	431,8	400,9	639,0	883,0
	Summa skulder		1 233,3	1 183,5	2 800,9	2 791,4
	Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 975,3	1 897,2	4 240,0	4 193,5
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER						
	Panter och därmed jämförliga säkerheter	Not 24	1 560,0	1 524,4	20,8	20,7
<i>Ansvarsförbindelser</i>						
	Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	Not 25	588,6	578,7	0,0	0,0
	Övriga ansvarsförbindelser	Not 26	4,7	5,0	4,7	8,7
	Summa panter och ansvarsförbindelser		2 153,4	2 108,1	25,5	29,4

Kassaflödesanalys

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
DEN LÖPANDE KASSAFLÖDESANALYSEN				
Årets resultat	-11,9	41,9	-3,7	81,6
Justering för ej likviditetspåverkande poster	Not 28	52,2	65,9	166,3
Övriga likviditetspåverkande poster	Not 29	-1,2	-6,4	-18,0
Poster som redovisas i annan sektion	Not 30	19,6	0,2	0,2
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	58,8	101,7	180,9	231,9
Ökning/minskning av periodiserade anslutningsavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar	14,5	-43,8	25,0	-128,8
Ökning/minskning av förråd och varulager	-1,0	0,7	5,3	4,6
Ökning/minskning av kortfristiga skulder	-5,7	-11,5	-282,1	143,1
Kassaflöde från den löpande verksamheten	66,5	47,1	-70,9	250,8
INVESTERINGSVERKSAMHETEN				
Investering i immateriella anläggningstillgångar	-0,2	-1,0	-0,2	-1,0
Försäljning av immateriella anläggningstillgångar	0,1	0,0	0,1	0,0
Investering i materiella anläggningstillgångar	-72,2	-85,3	-270,2	-294,3
Försäljning/utrangering av materiella anläggningstillgångar	0,1	0,0	-0,2	-1,9
Erhållna investeringsbidrag	3,3	3,3	3,3	3,3
Investering i kommunkoncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljning av kommunkoncernföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Förvärv av finansiella tillgångar, aktieägartillskott	-4,2	0,0	0,0	0,0
Avyttring av finansiella tillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten	-73,2	-83,0	-267,2	-293,9
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN				
Nyupptagna lån	18,0	0,0	351,8	175,0
Amortering av skulder för finansiell leasing	0,0	0,0	0,0	-5,6
Amortering av långfristiga skulder	-4,8	-8,0	-35,9	-116,1
Kassaflöde från finansieringsverksamheten	13,3	-8,0	315,9	53,3
Årets kassaflöde	6,6	-43,9	-22,2	10,1
Likvida medel vid årets början	65,2	109,1	166,6	156,5
Likvida medel vid årets slut	71,8	65,2	144,4	166,6

03

Noter

NOT 1 Redovisningsprinciper

Lagstiftning och normgivning

Härnösands kommun har, om inget annat anges, upprättat årsredovisningen i enlighet med lagen för kommunal bokföring LKBR (2018:597) och Rådet för kommunal redovisning (RKR).

Värdering

Härnösands kommun tillämpar försiktighetsprincipen vilket innebär att värdering i räkenskaperna ska göras med rimlig försiktighet. Förfaller en osäkerhet vid en värdering ska kommunen välja en lägre värdering av tillgångar och en högre värdering av skulder.

Anläggningstillgångar

Kommunen tillämpar RKR R4 vid klassificering av materiella anläggningstillgångar. Det innebär att tillgångarna måste vara avsedda för stadigvarande bruk eller innehav, bedömas ha en nyttjandeperiod om minst tre år samt överstiga värdet om ett helt prisbasbelopp. Anläggningstillgångar upptas till anskaffningsvärde i balansräkningen efter avdrag för planenliga avskrivningar. Undantaget för planenliga avskrivningar är mark, konst och pågående arbeten. Investeringsbidrag, gatukostnadsersättningar och anslutningsavgifter tas från och med 2010 upp som en långfristig skuld och periodiseras över anläggningens nyttjandeperiod.

Avskrivningstider har fram till 2009 baserats på SKR:s förslag, sedan 2010 skrivs kommunens anläggningstillgångar av efter nyttjandeperioden. Det har inte genomförts någon anpassning av avskrivningstiderna mellan företagen i de sammanställda räkenskaperna. Avskrivningarna påbörjas den dag

anläggningstillgången tas i bruk.

Bedömning av nyttjandeperiod sker i samråd av personal med teknisk kompetens inom aktuellt område tillsammans med ekonomiavdelningen. Komponentavskrivningar görs på nya investeringar som har ett värde över 1 mnkr.

Fram till och med 2009 tillämpas huvudsakligen följande ekonomiska livslängder:

- Fastigheter och anläggningar 20, 33 och 50 år
- Maskiner och inventarier 5-10 år
- Energidistributionsanläggningar 25 år
- VA-anläggningar 10, 20 och 33 år

Från och med 2010 tillämpas huvudsakligen följande nyttjandetider för investeringar som är gjorda 2010 och senare:

- Fritidsanläggningar 10-60 år
- Fastigheter och anläggningar 10-60 år
- Parker 15-25 år
- Gat- och belysningsanläggning 25-60 år
- Maskiner och inventarier 3-10 år

Vid klassificering av immateriella anläggningstillgångar tillämpar kommunen RKR R3 vilket innebär att tillgången är identifierbar icke-monetär och utan fysisk form samt förväntas ge upphov till framtida ekonomiska fördelar. Vidare behöver den vara identifierbar, d v s avskiljbar och ha uppkommit ur avtalsenliga grunder eller andra juridiska grunder. Avskrivningstiderna ska avspegla hur tillgångarnas värde succesivt förbrukas, vilket ofta sammanfaller med löptiden på avtalen.

Avsättningar och ansvarsförbindelser

En avsättning redovisas i balansräkningen i fallet att det föreligger en legal förpliktelse som är säker eller sannolik till sin förekomst men oviss till belopp eller infriandet av tidpunkt. Ansvarsförbindelser redovisas i det fall då en förpliktelse som härrör från inträffade händelser har en mer osäker natur och inte uppfyller kraven för skuld eller avsättning.

Finansiella tillgångar och skulder

En finansiell tillgång och en finansiell skuld redovisas i balansräkningen när kommunen blir part i det finansiella instrumentets avtalsmässiga villkor. Tillgångarna klassificeras som antingen anläggningstillgångar eller omsättningstillgångar beroende på syftet med innehavet. Ska tillgången brukas och innehas stadigvarande klassificeras den som en anläggningstillgång varav det omvända genererar en omsättningstillgång. De finansiella skulderna klassificeras som antingen en långfristig eller kortfristig skuld varav allt klassificeras som långfristigt utom i det fall den finansiella skulden förfaller till betalning inom tolv månader räknat från balansdagen eller förväntas bli betald inom det normala förloppet av kommunens verksamhetscykel.

Leasing

Från och med 2023 har kommunen börjat tillämpa finansiell leasing i enlighet med RKR R5. 2022 års siffror har omräknats utifrån K3, effekten av detta redovisas i separat not (33 och 34).

Ett finansiellt leasingavtal innebär att de ekonomiska riskerna och fördelen med ägandet av

ett leasingobjekt övergått från leasinggivaren till leasingtagaren. Alla andra leasingobjekt betraktas som operationella leasingavtal. Inom kommunen finns hyresavtal av lokaler och fastigheter, som hyrs av ett kommunalt fastighetsbolag med kontraktstider överstigande 15 år, som redovisas enligt reglerna för finansiell leasing.

Extraordinära poster

Vid klassificering av extraordinära poster följer kommunen lagkrav och rekommendationer enligt 5 kap. 5 § LKBR samt RKR R11. Poster måste uppgå till ett väsentligt belopp, den ekonomiska händelsen får inte förväntas inträffa regelbundet samt att den måste sakna ett samband med kommunens normala verksamhet.

Jämförelsestörande poster

För att klassificera en ekonomisk händelse som en jämförelsestörande post följer kommunen RKR R11. Ramverket som ger upphov till en bedömning är att den ekonomiska händelsen inte är extraordinär men är viktig att uppmärksamma. Kommunen tillämpar en eventuell prövning i de fall då beloppet i all väsentlighet framgår som jämförelsestörande mellan åren.

Intäkter

Intäkter som är hänförliga till räkenskapsåret bokförs oavsett tidpunkten för betalningen. SKR:s senaste prognos på skatteavräkningen ligger till grund för beräkning och periodisering av årets skatteintäkt i

enighet med RKR R2. Förutbetalda intäkter och övriga intäkter på balansräkningens skuldsida avses att periodiseras på nästkommande år om inget annat framgår av bokslutsbilaga. Investeringsbidrag intäktsförs enligt redovisningsprincipen för anläggningstillgångar. Kommunen tillämpar en strikt tolkning gällande hanteringen av de generella statsbidragen.

Sammanställda räkenskaper

I enighet med RKR R16 omfattar de sammanställda räkenskaperna kommunen, företag och kommunalförbund där kommunen har ett väsentligt inflytande och där företaget eller förbundet har en väsentlig betydelse för kommunen. Proportionell konsolidering tillämpas. Undantaget är alla organisationer som inte nämns i tilläggsupplysningarna. Sedan 2023 konsolideras även Mellersta Norrlands Pensionsstiftelse i de sammanställda räkenskaperna, omräkning för 2022 har gjorts och redovisas i separat not (33).

Nedskrivningar

Om det vid balansdagen framgår att en materiell anläggningstillgångs verkliga värde är lägre än vad som följer av LKBR (1-3§§) ska tillgångens skrivas ned om värdeminskningen anses vara bestående enligt RKR R6 vilken är applicerbar på kommunal verksamhet som regleras av självkostnadsprincipen. I det fall de materiella anläggningstillgångarna

används i verksamhetsgrenar som inte omfattas av självkostnadsprincipen med laga stöd tillämpas 27 kap. Bokföringsnämndens allmänna råd (BFNAR2012:1) om årsredovisning och koncernredovisning (K3). Eventuella nedskrivningar för finansiella anläggningstillgångar hanteras enligt RKR R7.

Pensionskostnader och pensionsskuld

Kommunen följer RKR 10 sedan 2019 och beräkningarna för pensionsskulden bygger på den modell som anvisas i senaste RIPS.

Internredovisningsprinciper

Intäkter och kostnaderna i driftredovisningen speglar varje nämnds individuella ekonomiska relation till omvärlden. Därav saknas skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Finansiella intäkter och kostnader finns i viss mån i driften (räntekostnader, generella statsbidrag direkt till nämnd) men elimineras bort på justeringsrad på samma sätt som avskrivningarna samt extraordinära kostnader i driftsredovisningen jämfört mot resultaträkningen. Omvänt förhållande gäller interndebiteringar som enbart upptas i driftsredovisningen men ej är föremål för kommunens resultaträkning.

Investeringsredovisningen utgörs av kommunexterna utgifter och i vissa fall löneutgift inkluderat sociala avgifter och andra direkt anställningsrelaterade utgifter.

NOT 2 Uppskattningar och bedömningar

Jämförelsestörande poster

Kommunkoncernen har under räkenskapsåret 2023 inte upptagit några jämförelsestörande poster.

NOT 3 Verksamhetens intäkter

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Försäljningsintäkter	22,2	19,8	605,3	560,2
Taxor och avgifter	42,9	50,0	43,6	50,0
Hyror och arrenden	39,8	36,6	40,2	36,6
Bidrag från staten	176,9	198,5	178,2	199,6
Bidrag övriga	26,8	29,4	56,1	61,8
Försäljning verksamhet	37,3	33,1	37,6	33,1
Engångshändelse pension Ädel	0,0	10,0	0,0	10,0
Intäkter från exploateringsverksamhet	19,4	0,3	19,4	0,3
Realisationsvinster på anläggningstillgångar	0,2	0,2	0,2	0,2
Realisationsvinst försäljning fastighet	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,2	0,2	0,6	0,5
Summa verksamhetens intäkter	365,7	378,1	981,1	952,1

NOT 4 Verksamhetens kostnader

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Lämnade bidrag	-71,7	-67,7	-71,7	-67,7
Entreprenader och köp av verksamhet	-322,0	-299,7	-322,0	-299,7
Tjänster	-75,2	-73,5	-79,5	-73,7
Löner, ersättningar och sociala avgifter	-1 315,5	-1 239,5	-1 347,6	-1 355,2
Pensioner inkl. löneskatt	-131,1	-115,0	-133,4	-121,0
Gottgörelse	11,8	0,0	11,8	0,0
Lokal- och markhyror	-127,5	-121,1	-147,1	-133,3
Fastighets- och driftskostnader	-31,8	-31,3	-33,1	-31,7
Material	-74,2	-81,9	-76,8	-83,2
Skattkostnad	0,0	0,0	-1,9	-6,7
Realisationsförluster och utrangeringar	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Anskaffningskostnad sålda exploateringsfastigheter	0,0	0,0	-383,7	0,0
Övriga verksamhetskostnader	-63,6	-65,0	-107,8	-343,4
Summa verksamhetens kostnader	-2 201,1	-2 094,7	-2 693,0	-2 515,6

NOT 5 Avskrivningar

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Avskrivning immateriella tillgångar	-0,4	-0,3	-0,4	-0,3
Avskrivning byggnader och anläggningar	-36,5	-34,8	-127,0	-125,8
Avskrivning maskiner och inventarier	-10,6	-10,0	-28,4	-28,0
Avskrivning finansiell leasing	-50,5	-46,4	-40,3	-39,6
Nedskrivning byggnader och anläggningar	0,0	0,0	3,4	-1,4
Nedskrivning maskiner och inventarier	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa avskrivningar	-98,0	-91,5	-192,7	-195,1

NOT 6 Skatteintäkter

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Kommunalskatt	1 321,6	1 256,7	1 321,6	1 256,7
Avräkning kommunalskatt	0,0	0,0	0,0	0,0
slutavräkning föregående år	6,5	8,0	6,5	8,0
preliminär avräkning innevarande år	19,6	29,3	19,6	29,3
Summa skatteintäkter	1 347,7	1 294,0	1 347,7	1 294,0

NOT 7 Generella statsbidrag och utjämning

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Inkomstutjämning	378,9	355,7	378,9	355,7
Bidrag för LSS-utjämning	73,9	59,6	73,9	59,6
Kommunal fastighetsavgift	56,3	58,8	56,3	58,8
Välfärdsmiljonerna	4,7	7,3	4,7	7,3
Regleringsbidrag	58,1	69,0	58,1	69,0
Kostnadsutjämning	31,0	29,0	31,0	29,0
Övriga generella bidrag från staten	24,8	7,6	24,8	7,6
Summa generella statsbidrag och utjämningsbidrag	627,7	587,0	627,7	587,0

NOT 8 Finansiella intäkter

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Överskottsutdelning Kommuninvest	0,0	1,5	0,0	1,5
Ränteintäkter	0,0	0,2	4,3	1,5
Borgensprovision från koncernföretagen	5,8	5,4	0,4	0,0
Andel i intresseföretag	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga finansiella intäkter	2,6	0,3	5,7	1,0
Summa finansiella intäkter	8,4	7,4	10,4	4,0

NOT 9 Finansiella kostnader

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Räntekostnader på lån	-6,9	-1,5	-30,5	-11,2
Finansiell kostnad, förändring av pensionsavsättningar	-19,9	-4,4	-20,6	-28,0
Värdereglering finansiella tillgångar	-35,3	-35,2	-30,7	-32,7
Övriga finansiella kostnader	-0,1	-0,2	-3,1	-0,8
Summa finansiella kostnader	-62,2	-41,3	-84,9	-72,7
Genomsnittlig upplåningsränta efter räntesäkring	3,3	0,8	1,9	0,8
Genomsnittlig upplåningsränta före räntesäkring	3,3	0,8	1,9	0,8

NOT 10 Extraordinära poster

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa extraordinära poster	0,0	0,0	0,0	0,0

NOT 11 Immateriella anläggningstillgångar

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående anskaffningsvärde	3,2	2,2	3,3	2,2
Inköp	0,2	1,0	0,2	1,0
Försäljningar	0,1	0,0	0,1	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående anskaffningsvärde	3,5	3,2	3,6	3,3
Ingående ackumulerade avskrivningar	-0,4	0,0	-0,5	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivningar	-0,4	-0,4	-0,4	-0,4
Utgående ackumulerade avskrivningar	-0,8	-0,4	-0,9	-0,5
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående redovisat värde	2,7	2,9	2,7	2,9
Genomsnittlig nyttjandeperiod	7,0	7,6	7,0	7,6

NOT 12 Mark, byggnader och teknisk anläggning

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående anskaffningsvärde	2 056,4	1 968,3	5 695,5	5 521,8
Inköp	161,9	88,1	245,0	298,8
Försäljningar	-0,1	0,0	0,0	-0,6
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Omklassningar	-0,6	0,0	-0,7	-124,5
Utgående anskaffningsvärde	2 217,6	2 056,4	5 939,9	5 695,5
Ingående ackumulerade avskrivningar	-911,4	-830,6	-2 255,4	-2 400,9
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,5
Utrangeringar	-0,8	0,0	-0,8	0,0
Omklassningar	0,0	0,0	0,0	270,5
Årets avskrivningar	-87,4	-80,8	-161,2	-125,5
Utgående ackumulerade avskrivningar	-999,7	-911,4	-2 417,4	-2 255,4
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-255,3	-51,5
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	-0,1	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	3,4	-204,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-0,1	0,0	-252,0	-255,3
Utgående redovisat värde	1 217,7	1 145,0	3 270,5	3 184,8
Därav finansiell leasing	578,7	523,9	500,3	591,7
Genomsnittlig nyttjandeperiod	19,5	23,4	20,0	20,0

NOT 13 Maskiner och inventarier

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående anskaffningsvärde	283,5	270,9	647,9	603,8
Inköp	15,4	12,6	40,8	45,4
Försäljningar	0,0	0,0	-0,3	-0,4
Utrangeringar	0,2	0,0	0,2	-0,9
Omklassningar	0,7	0,0	0,6	-0,1
Utgående anskaffningsvärde	299,7	283,5	689,0	647,8
Ingående ackumulerade avskrivningar	-230,4	-220,1	-465,4	-438,3
Försäljningar	0,0	0,0	0,3	0,4
Utrangeringar	0,0	0,0	-0,1	0,9
Omklassningar	-0,7	0,0	-0,7	0,0
Årets avskrivningar	-10,2	-10,3	-27,9	-28,4
Utgående ackumulerade avskrivningar	-241,3	-230,4	-493,8	-465,4
Ingående ackumulerade nedskrivningar	0,0	0,0	-0,8	-0,8
Försäljningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utrangeringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar/återföringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående ackumulerade nedskrivningar	-0,1	0,0	-0,8	-0,8
Utgående redovisat värde	58,3	53,0	194,4	190,9
Därav finansiell leasing	0,0	0,0	1,0	0,0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	9,0	10,2	10,0	6,4

NOT 14 Övriga materiella tillgångar

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående anskaffningsvärde	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets investeringar	0,7	0,0	0,9	0,0
Utgående redovisat värde	0,7	0,0	0,9	0,0
Genomsnittlig nyttjandeperiod	0,0	0,0	0,0	0,0

NOT 15 Finansiella anläggningstillgångar

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Aktier och andelar				
Härnösands Energi och Miljö AB	50,1	50,1	0,0	0,0
AB Härnösandshus	127,5	127,5	0,0	0,0
Härnösand Invest AB	4,3	0,1	0,0	0,0
Mellersta Norrlands pensionsstiftelse	203,4	203,4	0,0	203,4
Kommuninvest i Sverige AB	19,9	17,4	20,0	17,4
Högakusten Destination AB	0,1	0,1	0,1	0,1
Kommunbränsle i Ådalen AB	0,0	0,0	0,0	0,2
Övriga långfristiga värdepappersinnehav	0,0	0,0	213,3	6,1
Summa aktier och andelar	405,3	398,6	233,3	227,2
Långfristig utlåning				
Värdereglering långfristig fordran Koneo	0,0	0,2	0,0	0,2
Investeringsbidrag Vågmannen	0,0	0,0	6,2	6,4
Uppskjuten skattefordran	0,0	0,0	6,3	6,5
Summa långfristig utlåning	0,0	0,2	12,5	240,4
Summa finansiella tillgångar	405,3	398,9	245,8	240,4

NOT 16 Förråd m.m.

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Tomter för försäljning	8,9	8,6	9,0	8,6
Varulager	0,7	0,0	15,9	11,1
Summa förråd m.m.	9,6	8,6	25,0	19,6

NOT 17 Fordringar

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Kundfordringar	13,7	20,8	67,0	84,3
Statsbidragsfordringar	4,4	0,0	11,8	0,0
Fordran skatteavräkning	0,0	0,0	0,1	3,8
Fordran gottgörelse	0,0	0,0	0,0	0,0
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	75,3	69,3	146,2	145,1
Upplupna skatteintäkter	104,9	111,5	106,9	108,4
Momsfordran	0,0	14,5	3,1	14,5
Övriga kortfristiga fordringar	10,9	7,4	21,5	25,5
Summa fordringar	209,1	223,6	356,6	381,6

NOT 18 Kassa och bank

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Kassa och bank	71,8	65,2	144,4	166,6
Summa kassa och bank	71,8	65,2	144,4	166,6

NOT 19 Eget kapital

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående eget kapital	524,1	385,9	1 056,4	868,1
Resultatutjämningsreserv	3,9	0,0	3,9	0,0
Justeringar ändrade redovisningsprinciper				
· Korrigering finansiell leasing	0,0	-100,4	0,0	-88,1
· Korrigering konsolidering MNP	0,0	203,4	0,0	226,9
· Investeringsbidrag Vågmannen	0,0	0,0	0,2	0,2
Övrig justering			0,0	-0,3
Årets resultat	-11,9	39,1	-3,7	53,7
Utgående eget kapital	516,1	528,0	1 056,8	1 060,5

NOT 20 Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående avsättning till pensioner inkl löneskatt	185,5	167,8	193,9	177,4
Nyintjänad pension	24,2	13,8	24,7	13,7
Årets utbetalningar	-5,7	-5,2	-6,4	-5,2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	14,0	3,3	14,7	3,5
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrig post	-0,1	2,2	0,0	1,4
Förändring löneskatt	7,9	3,4	8,0	3,2
Summa ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser	225,8	185,5	234,8	193,9

NOT 21 Andra avsättningar

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
<i>Avflyttning Ön</i>				
Ingående värde	0,0	0,0	0,0	0,0
Ny avsättning	0,0	0,2	0,0	0,2
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,2	0,0	0,2
<i>Avsättning deponiyta 2</i>				
Ingående värde	0,0	0,0	8,5	8,1
Ny avsättning	0,0	0,0	0,2	0,4
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-1,5	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	7,2	8,5
<i>Avsättning vindkraft</i>				
Ingående värde	0,0	0,0	1,1	1,1
Ny avsättning	0,0	0,0	0,1	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-0,3	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,9	1,1
<i>Avsättning vattensador</i>				
Ingående värde	0,0	0,0	0,3	0,2
Ny avsättning	0,0	0,0	1,9	0,1
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	2,2	0,3
<i>Avsättning fondering VA</i>				
Ingående värde	0,0	0,0	29,1	26,0
Ny avsättning	0,0	0,0	0,0	4,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-1,0	-0,8
Utgående avsättning	0,0	0,0	28,1	29,2
<i>Avsättning Garantikostnader (AB Härnösandshus)</i>				
Ingående värde	0,0	0,0	0,2	0,2
Ny avsättning	0,0	0,0	0,0	0,0
lanspråktaga avsättningar	0,0	0,0	-0,2	0,0
Utgående avsättning	0,0	0,0	0,0	0,2
Uppskjuten skatteskuld	0,0	0,0	0,4	0,3
Avsättningar för uppskjuten skatt	0,0	0,0	108,6	107,9
Summa andra avsättningar	0,0	0,2	147,4	147,7

NOT 22 Långfristiga skulder

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Långfristig upplåning i banker och kreditinstitut	212,1	202,8	1 673,3	1 334,4
Finansiell leasing	557,5	548,3	456,5	519,6
Förutbetalda intäkter anläggningsavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Förutbetalda intäkter offentliga investeringsbidrag	32,0	31,4	32,0	31,4
Övriga långfristiga skulder	0,0	0,0	0,0	23,0
Summa långfristiga skulder	801,6	782,5	2 161,8	1 908,4
Uppgifter om lång- och kortfristig upplåning				
Genomsnittlig ränta %	3,33	0,79	1,88	0,78
Genomsnittlig ränta % exklusive derivat	3,33	0,79	1,88	0,78
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	0,41	1,24	1,37	1,75
Kapitalförfall andel av lån %				
0-1 år	30,9	48,0	35,7	26,7
1-3 år	17,6	52,0	42,8	68,4
3-5 år	0,0	0,0	4,4	4,9
5-10 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Över 10 år	51,5	0,0	17,2	0,0
Genomsnittlig räntebindningstid inkl derivat	0,20	0,30	1,26	1,51
Genomsnittlig räntebindningstid exkl derivat	0,20	0,30	1,26	1,51
Marknadsvärderade säkringsinstrument				
Säkrad låneskuld	0,00	0,00	0,00	0,00
Marknadsvärderade derivat	0,00	0,00	0,00	0,00

Förutbetalda intäkter för anläggningsavgifter periodiseras på 50 år vilket är lika med den vägda genomsnittliga nyttjandeperioden för VA-anläggningen.

NOT 23 Kortfristiga skulder

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Kortfristiga skulder till kreditinstitut och kunder	0,3	0,9	0,3	300,7
Kortfristig del av långfristiga skulder	6,4	2,5	43,3	2,5
Kortfristig del av långfristiga skulder finansiell leasing	115,4	78,8	96,5	68,1
Skulder inom koncernkontot	30,5	9,9	30,5	11,6
Leverantörsskulder	29,9	53,7	57,2	99,8
Personalens skatter, avgifter och löneavdrag	20,4	20,4	22,0	21,7
Övriga kortfristiga skulder	35,5	10,9	62,5	42,0
Semesterlöneskuld och upplupna löner	110,9	108,6	116,3	111,5
Årets pensioner avgiftsbestämd del inkl löneskatt	43,1	47,8	43,3	49,0
Aktuella skatteskulder	0,0	0,0	0,4	0,0
Checkräkningskredit	0,0	0,0	0,0	4,7
Upplupna kostnader o förutbetalda intäkter	39,4	67,4	169,8	171,3
Summa kortfristiga skulder	431,8	400,9	639,0	883,0

NOT 24 Panter och därmed jämförliga säkerheter

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Borgen i kommunala bolag	1 539,2	1 504,5	0,0	0,0
Borgensåtagande egna hem	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga borgensmässiga förpliktelser	20,8	19,9	20,8	19,9
Summa panter och därmed jämförliga säkerheter	1 560,0	1 524,4	20,8	19,9

NOT 25 Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Ingående ansvarsförbindelse för pensioner inkl. löneskatt	578,7	600,3	0,0	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	38,9	13,2	0,0	0,0
Nyintjänad pension (+)/Ädelreformen (-), Netto	1,3	-0,9	0,0	0,0
Ändring av försäkringstekniska grunder	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets utbetalningar	-33,3	-30,5	0,0	0,0
Övrig post	1,2	0,7	0,0	0,0
Förändring löneskatt	1,9	-4,2	0,0	0,0
Summa ansvarsförbindelse för pensionsförpliktelser	588,6	578,7	0,0	0,0

NOT 26 Övriga ansvarsförbindelser

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
EU-projekt budgeterat inom 1 år	2,0	3,6	2,0	3,6
EU-projekt budgeterat senare än 1 år men inom 5 år	2,1	1,4	2,1	1,4
EU-projekt budgeterat senare än 5 år	0,6	0,0	0,6	0,0
Garantikostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa övriga ansvarsförbindelser	4,7	5,0	4,7	5,0

NOT 27 Leasing

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
FINANSIELLA LEASING AVTAL				
Fastigheter				
Totala minimileasavgifter	0,0	0,0	2,7	5,8
Nuvärde minimileasingavgifter	0,0	0,0	2,7	0,0
Därav förfall inom 1 år	0,0	0,0	2,3	5,8
Därav förfall inom 1-5 år	0,0	0,0	0,5	0,0
Därav förfall inom 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Vaiabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
Maskiner och inventarier				
Totala minimileasavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Nuvärde minimileasingavgifter	0,0	0,0	0,0	0,0
Därav förfall inom 1 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Därav förfall inom 1-5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Därav förfall inom 5 år	0,0	0,0	0,0	0,0
Vaiabla avgifter som ingår i periodens resultat	0,0	0,0	0,0	0,0
EJ UPPSÄGNINGSBARA OPERATIONELLA LEASINGAVTAL ÖVERSTIGANDE 1 ÅR				
Minimileasavgifter				
Därav förfall inom 1 år	58,5	207,2	58,5	207,2
Därav förfall inom 1-5 år	153,8	685,6	153,8	685,6
Därav förfall inom 5 år	43,5	410,1	43,5	410,1
EJ UPPSÄGNINGSBARA OPERATIONELLA LEASINGAVTAL UTHYRNING				
Minimileasavgifter				
Därav förfall inom 1 år				
Därav förfall inom 1-5 år				
Därav förfall inom 5 år				

NOT 28 Justering för ej likviditetspåverkande poster

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Avskrivningar	47,5	45,1	155,8	154,2
Nedskrivningar	0,0	0,0	-3,4	1,3
Gjorda avsättningar	38,3	17,2	41,1	17,2
Återförda avsättningar	0,0	-2,0	-2,8	-3,5
Intäktsbokförda ej likvida gåvor	0,0	0,0	0,0	0,0
Orealiserade kursförändringar	0,0	0,0	0,0	0,0
Upplösning av bidrag till infrastruktur	0,0	0,0	0,0	0,0
Övriga ej likvidpåverkande poster	7,8	5,6	7,8	5,6
Resultatpåverkan finansiell leasing	-41,4	-2,8	-32,7	-2,8
Uppskjuten skatt	0,0	0,0	0,4	-6,7
Summa justering för ej likvidpåverkande poster	52,2	65,9	166,3	168,1

NOT 29 Övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Utbetalning av avsättningar för pensioner	-5,7	-5,2	-5,7	-5,2
Ränte- och utdelningsnetto	4,5	-1,2	4,5	-12,8
Summa övriga likviditetspåverkande poster som tillhör den löpande verksamheten	-1,2	-6,4	-1,2	-18,0

NOT 30 Poster som redovisas i annan sektion

(MNKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Realisationsresultat vid försäljning av exploateringsfastigheter	19,6	0,2	19,6	0,2
Summa poster som redovisats i annan sektion	19,6	0,0	19,6	0,0

NOT 31 Upplysning om upprättade särredovisningar

I den kommunala koncernen Härnösand Energi & Miljö AB finns särredovisningar avseende elnät enligt ellagen (1997:857), vatten enligt lagen (2006:412) om allmänna vattentjänster samt för fjärrvärme enligt fjärrvärmelagen (2008:263). Särredovisningarna finns tillgängliga på bolagets hemsida, www.hemab.se

NOT 32 Kostnader för räkenskapsrevision (tkr)

(TKR)	Kommun 2023	Kommun 2022	Koncern 2023	Koncern 2022
Sakkunnigt biträde	250,0	150,0	586,1	150,3
Förtroendevalda revisorer	106,4	83,9	700,4	278,9
Summa kostnad för räkenskapsrevision	356,4	233,9	1 286,5	429,2

NOT 33 Effekter av övergång till K3 samt Upplysning av ändrat kapital p.g.a. ändrad redovisningsprincip KOMMUN

(MNKR)	Utgående balans 2022 enligt tidigare principer	Justeringar i ingångsbalans-räkningen MNP	Justeringar i ingångsbalans-räkningen Finansiell leasing	Effekter under 2022	Utgående balans 2022 efter förändringar
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Immateriella anläggningstillgångar	2,9				2,9
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	621,1		523,9	523,9	1 145,0
Maskiner och inventarier	53,0				53,0
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0				0,0
Finansiella anläggningstillgångar	195,5	203,4		203,4	398,9
Summa anläggningstillgångar	872,5	203,4	523,9	727,3	1 599,8
Bidrag till infrastruktur	0,0				0,0
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd m.m.	8,6				8,6
Fordringar	223,6				223,6
Kortfristiga placeringar	0,0				0,0
Kassa och bank	65,2				65,2
Summa omsättningstillgångar	297,4				297,4
Summa tillgångar	1 169,9	203,4	523,9	727,3	1 897,1
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>					
Periodens resultat	41,9		-2,8	-2,8	39,1
Resultatutjämningsreserv	0,0				0,0
Övrigt eget kapital	385,9	203,4	-100,4	103,0	488,9
Summa eget kapital	427,9	203,4	-103,3	100,1	528,0
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	185,5				185,5
Andra avsättningar	0,2				0,2
Summa avsättningar	185,7				185,7
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	234,2		548,3	548,3	782,5
Kortfristiga skulder	322,1		78,8	78,8	400,9
Summa skulder	556,3		627,1	627,1	1 183,4
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	1 169,9	203,4	523,9	727,3	1 897,1
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	1 524,4				1 524,4
<i>Ansvarförbindelser</i>					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	578,7			0,0	578,7
Övriga ansvarförbindelser	5,0				5,0
Summa panter och ansvarförbindelser	2 108,1	0,0		0,0	2 108,1

Fortsättning NOT 33 Effekter av övergång till K3 samt Upplysning av ändrat kapital p.g.a. ändrad redovisningsprincip KOMMUN

(MNKR)	Resultatposter 2022 enligt tidigare principer	Effekter av förändringar 2022 MNP	Effekter av förändringar 2022 Finansiell leasing	Effekter under 2022	Utgående resultat 2022 efter förändringar
Verksamhetens intäkter	378,1				378,1
Verksamhetens kostnader	-2 173,1		78,4	78,4	-2 094,7
Avskrivningar	-45,1		-46,4	-46,4	-91,5
Verksamhetens nettokostnad	-1 840,1	0,0	32,1	32,1	-1 808,0
Skatteintäkter	1 294,0				1 294,0
Generella statsbidrag och utjämning	587,0				587,0
Verksamhetens resultat	40,9	0,0	32,1	32,1	73,0
Finansiella intäkter	7,4				7,4
Finansiella kostnader	-6,4		-34,9	-34,9	-41,3
Resultat efter finansiella poster	41,9	0,0	-2,8	-2,8	39,1
Extraordinära poster	0,0				0,0
Årets resultat	41,9	0,0	-2,8	-2,8	39,1

NOT 34 Effekter av övergång till K3 samt Uppllysning av ändrat kapital p.g.a. ändrad redovisningsprincip KONCERN

(MNKR)	Utgående balans 2022 enligt tidigare principer	Justeringar i ingångsbalans-räkningen MNP	Justeringar i ingångsbalans-räkningen Finansiell leasing	Effekter under 2022	Utgående balans 2022 efter förändringar
TILLGÅNGAR					
<i>Anläggningstillgångar</i>					
Immateriella anläggningstillgångar	2,9				2,9
Materiella anläggningstillgångar					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	2 699,1		492,5	492,5	3 191,6
Maskiner och inventarier	190,9				190,9
Övriga materiella anläggningstillgångar	0,0				0,0
Finansiella anläggningstillgångar	37,0	203,4		203,4	240,4
Summa anläggningstillgångar	2 929,8	203,4	492,5	695,9	3 625,7
Bidrag till infrastruktur	0,0				0,0
<i>Omsättningstillgångar</i>					
Förråd m.m.	19,6				19,6
Fordringar	381,6				381,6
Kortfristiga placeringar	0,0				0,0
Kassa och bank	166,6				166,6
Summa omsättningstillgångar	567,8	0,0	0,0	0,0	567,8
Summa tillgångar	3 497,6	203,4	492,5	695,9	4 193,5
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
<i>Eget kapital</i>					
Periodens resultat	81,6	-23,5	-4,4	-27,9	53,7
Resultatutjämningsreserv	0,0				0,0
Övrigt eget kapital	868,1	226,9	-88,1	138,8	1 006,8
Summa eget kapital	949,7	203,4	-92,5	110,9	1 060,5
<i>Avsättningar</i>					
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	193,9				193,9
Andra avsättningar	147,7				147,7
Summa avsättningar	341,6	0,0	0,0	0,0	341,6
<i>Skulder</i>					
Långfristiga skulder	1 391,6		516,9	516,9	1 908,4
Kortfristiga skulder	814,8		68,2	68,2	883,0
Summa skulder	2 206,3	0,0	585,1	585,1	2 791,4
Summa eget kapital, avsättningar och skulder	3 497,6	203,4	492,5	695,9	4 193,5
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSER					
Panter och därmed jämförliga säkerheter	19,9			0,0	19,9
<i>Ansvarsförbindelser</i>					
Pensionsförpliktelser som inte har tagits upp bland skulderna eller avsättningarna	578,7	-578,7		-578,7	0,0
Övriga ansvarsförbindelser	5,0			0,0	5,0
Summa panter och ansvarsförbindelser	608,1	-578,7	0,0	-578,7	24,9

Fortsättning NOT 34 Effekter av övergång till K3 samt Upplysning av ändrat kapital p.g.a. ändrad redovisningsprincip KONCERN

(MNKR)	Resultatposter 2022 enligt tidigare principer	Effekter av förändringar 2022 MNP	Effekter av förändringar 2022 Finansiell leasing	Effekter under 2022	Utgående resultat 2022 efter förändringar
Verksamhetens intäkter	952,2				952,2
Verksamhetens kostnader	-2 583,3		67,5	67,5	-2 515,8
Avskrivningar	-155,5		-39,6	-39,6	-195,0
Verksamhetens nettokostnad	-1 786,6	0,0	28,0	28,0	-1 758,6
Skatteintäkter	1 294,0			0,0	1 294,0
Generella statsbidrag och utjämning	587,0			0,0	587,0
Verksamhetens resultat	94,4	0,0	28,0	28,0	122,4
Finansiella intäkter	4,0			0,0	4,0
Finansiella kostnader	-16,9	-23,5	-32,4	-55,9	-72,8
Resultat efter finansiella poster	81,6	-23,5	-4,4	-27,9	53,7
Extraordinära poster	0,0			0,0	0,0
Årets resultat	81,6	-23,5	-4,4	-27,9	53,7

04

Drifts och investerings- redovisning

Kommunens driftsredovisning innehåller, till skillnad från kommunens resultaträkning, även interna transaktioner mellan nämnderna. I tabellen nedan speglar varje nämndsråd den specifika nämndens resultat, så som det vore en egen fristående enhet. Därefter avräknas korrigeringsposter av intern karaktär för att slutligen nå samma kommuntotala intäkts- och kostnadsutfall som i resultaträkningen.

Nämndernas driftsredovisning

(MNKR)	Intäkter 2023	Intäkter 2022	Kostnader 2023	Kostnader 2022	Netto- kostnad	Budget nettokostnad	Avvikelse mot budget
Kommunstyrelse	27,4	28,4	-201,0	-202,9	-173,6	-185,2	11,5
Kommunfullmäktige	0,0	0,7	-7,1	-6,5	-7,1	-6,9	-0,2
Arbetslivsnämnden	86,2	95,3	-163,2	-163,8	-77,1	-71,1	-6,0
Samhällsnämnden	76,9	80,5	-303,3	-270,4	-226,4	-202,9	-23,6
Skolnämnden	117,4	125,7	-805,9	-770,1	-688,4	-656,9	-31,5
Socialnämnden	119,5	130,1	-855,3	-805,5	-735,9	-705,5	-30,3
Summa nämnder	427,3	460,7	-2 335,9	-2 219,1	-1 908,6	-1 828,5	-80,1
Kommunövergripande verksamhet	146,9	84,8	-151,7	-126,6	-4,8	-69,9	65,1
Korrigerig interna poster	-208,4	-167,3	208,4	167,3	0,0	0,0	0,0
Korrigerig avskrivningar	0,0	0,0	98,0	91,5	-98,0	0,0	0,0
Korrigerig statsbidrag	0,0	0,0	-20,0	-7,7	20,0	0,0	0,0
Korrigerig finansiella poster nämnder	0,0	0,0	0,0	0,4	0,0	0,0	0,0
Summa	-61,6	-82,5	-2 201,1	-2 094,2	1 991,4	-1 898,4	-15,0
Korrigerig finansien			0,0	-0,5	3,1	38,3	-35,1
Summa inkl. finansien	365,7	378,1	-2 201,1	-2 094,7			-50,1

Av kommunens nämnder är det för 2023 endast kommunstyrelsen som uppvisar en positiv budgetavvikelse med 11,5 mnkr, övriga har ett resultat som är negativt mot budget.

För skol- och socialnämnd beror underskottet till största delen på avvikelse inom kostnadsslaget

personal. Tillsammans har de två nämnderna ett budgetunderskott på 93,9 mnkr jämfört med årets budget inom just personalrelaterade kostnader.

Samhällsnämndens underskott har istället främst uppkommit inom kostnadsslag ”köp av

huvudverksamhet” främst avseende trafik- och teknikenheterna med kollektivtrafiken samt park- och gatuentreprenadavtal och maskintjänster. Även kostnader för livsmedel, drivmedel och transporter har ett högre utfall än vad som budgeterats för året.

Investeringsredovisning

INVESTERINGSREDOVISNING	UTGIFTER SEDAN PROJEKTENS START			VARAV: ÅRETS INVESTERINGAR		
	Beslutad totalutgift	Ack. Utfall	Avvikelse	Budget	Utfall	Avvikelse
FÄRDIGSTÄLLDA PROJEKT						
Kommunstyrelse	-24,5	-7,0	17,5	-9,0	-5,4	3,6
Avgår pågående arbete	0,0	1,1	1,1	0,0	1,1	1,1
Arbetslivsnämnd	-15,0	-4,1	10,9	-2,5	-2,6	-0,1
Avgår pågående arbete	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samhällsnämnd	-198,3	-149,0	49,4	-88,1	-57,6	30,5
Avgår pågående arbete	0,0	25,0	25,0	0,0	25,0	25,0
Skolnämnd	-32,6	-3,5	29,1	-4,3	-1,0	3,3
Avgår pågående arbete	1,8	0,3	-1,5	1,8	0,3	-1,5
Socialnämnd	-15,5	-3,4	12,1	-3,7	-2,7	1,0
Avgår pågående arbete	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Justering finansiella anläggningstillgångar	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a färdigställda projekt	-284,1	-140,5	143,6	-105,7	-42,9	62,8
PÅGÅENDE PROJEKT						
Kommunstyrelse	0,0	-1,1	-1,1	0,0	-1,1	-1,1
Arbetslivsnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Samhällsnämnd	0,0	-25,0	-25,0	0,0	-25,0	-25,0
Skolnämnd	-1,8	-0,3	-1,5	-1,8	-0,3	-1,5
Socialnämnd	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
S:a pågående projekt	-1,8	-26,4	-27,6	-1,8	-26,4	-27,6
S:a investeringsprojekt	-285,9	-166,9	116,0	-107,5	-69,3	-38,2

Kommunen har för året förbrukat 69,3 mnkr av årets investeringsbudget på 107,5 mnkr, vilket innebär att 38,3 mnkr av årets budget ej har förbrukats. Överskottet återfinns främst inom samhällsnämndens teknikverksamhet, där 30,5 mnkr av årets budget ej förbrukats. Avvikelsen beror på förseningar i tidplanen för pågående strategiska projekt inom teknikverksamheten.

05

**Ekonomisk
ordlista**

Ekonomisk ordlista

ANLÄGGNINGSTILLGÅNG

Tillgångar avsedda för stadigvarande innehav såsom anläggningar och inventarier.

AVSKRIVNING

Planmässig värdeminskning av anläggningstillgångar för att fördela kostnaden över tillgångens livslängd.

BALANSLIKVIDITET

Betalningsförmåga på kort sikt. Definieras som kvoten mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder.

BALANSRÄKNING

Visar den ekonomiska ställningen på bokslutsdagen och hur den har förändrats under året. Av balansräkningen framgår hur kommunen har använt sitt kapital (i anläggnings- och omsättningstillgångar), respektive hur kapitalet anskaffats (lång och kortfristiga skulder samt eget kapital).

EGET KAPITAL

Skillnaden mellan tillgångar och skulder. Utgör det ackumulerade resultatet.

FINANSIELLA INTÄKTER OCH KOSTNADER

Består av intäkter och kostnader hänförliga till rent finansiell verksamhet.

JÄMFÖRELSESTÖRANDE POSTER

Är kostnader och intäkter som inte tillhör den ordinarie verksamheten och som är viktig att uppmärksamma vid jämförelse med andra perioder.

OMSÄTTNINGSTILLGÅNG

Tillgångar i likvida medel och kortfristiga fordringar m.m. Omsättningstillgångarna ska inom kort varsel kunna omvandlas och användas till betalning.

KORTFRISTIGA SKULDER OCH FORDRINGAR

Skulder och fordringar som förfaller inom ett år från balansdagen.

LÅNGFRISTIGA SKULDER OCH FORDRINGAR

Skulder och fordringar som förfaller senare än ett år från balansdagen eller lån som avses ersättas med andra lån.

SOLIDITET

Långfristig betalningsförmåga. Andelen eget kapital av de totala tillgångarna.

RESULTATRÄKNING

Sammanställning av årets intäkter och kostnader som visar årets resultat (förändring av eget kapital).

RÖRELSEKAPITAL

Skillnaden mellan omsättningstillgångar och kortfristiga skulder. Rörelsekapitalet avspeglar kommunens finansiella styrka.

LIKVIDITET

Tillgångar bestående av likvida medel som kan användas för betalning.

06

**Revisions-
berättelse**

Revisionsberättelse för år 2023

Revisorerna i Härnösands kommun 2024-04-05

Till Fullmäktige i Härnösands kommun | Organisationsnummer 212000-2403

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i styrelse, nämnder och genom utsedda lekmannarevisorer den verksamhet som bedrivits i kommunens företag och stiftelser.

Granskningen har utförts av sakkunniga som biträder revisorerna.

Styrelse och nämnder ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. De ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll och återredovisning till fullmäktige.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper samt att pröva om verksamheten bedrivits enligt fullmäktiges uppdrag och mål samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet och kommunens revisionsreglemente. Granskningen har haft den omfattning och inriktning samt givit det resultat som redovisas i bilagan "Revisorernas redogörelse".

VI BEDÖMER att kommunstyrelsen har brustit i sin uppsikts och intern kontroll vad gäller kommunens

nämnder som sammantaget redovisar ett underskott på -80,1 mnkr (inklusive det överskott som kommunstyrelsen redovisar på 11,5 mnkr)

VI BEDÖMER att arbetslivsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år 2023. Resultatet för året uppgår till -6 mnkr. Vi ser särskilt allvarligt på att nämnden inte uppmärksammat underskottet i tid under året.

VI BEDÖMER att samhällsnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år 2023. Resultatet för året uppgår till -23,6 mnkr. Vi ser särskilt allvarligt på att nämnden inte uppmärksammat underskottet i tid under året.

VI BEDÖMER att skolenämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år 2023. Resultatet för året uppgår till -31,5 mnkr.

VI BEDÖMER att socialnämnden inte har bedrivit verksamheten på ett ekonomiskt tillfredsställande sätt eftersom nämndens uppföljning och budgetföljsamhet har brustit under år

2023. Resultatet för året uppgår till -30,3 mnkr.

AVSEENDE ÖVERFÖRMYNDARNÄMNDEN har vi uppmärksammat brister vad gäller revisorernas tillgång till kallelse/protokoll och underlag för beslut vilket har begränsat möjligheten till att granska nämnden. Vi har vidare noterat kritik från Länsstyrelsen i samband med tillsyn.

VI BEDÖMER att övriga nämnder i Härnösands kommun har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt och från ekonomisk synpunkt tillfredsställande sätt.

VI BEDÖMER att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande. Vi bedömer dock att de synnerliga skäl som kommunstyrelsen åberopar i årsredovisningen, för att inte reglera det negativa balanskravsresultatet, inte är väl motiverade utifrån lag och dess förarbeten och att kravet om god ekonomisk hushållning därmed inte beaktas.

VI BEDÖMER baserat på årets granskning att kommunstyrelsens och nämndernas interna kontroll behöver förstärkas.

VI BEDÖMER att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som fullmäktige uppställt.

ANSVARSPRÖVNING

KOMMUNSTYRELSEN

Vi riktar anmärkning mot kommunstyrelsen för bristande uppsikt samt intern kontroll över ekonomin för år 2023.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för kommunstyrelsen samt enskilda ledamöter i styrelsen.

KRISLEDNINGSNÄMNDEN

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för krisledningsnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

ARBETSLIVSNÄMNDEN

Vi avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för arbetslivsnämnden och dess enskilda ledamöter med anledning av brister i styrning och intern kontroll av ekonomi. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte uppmärksamma underskottet

och inte ha vidtagit åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

SAMHÄLLSNÄMNDEN

Vi avstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för samhällsnämnden och dess enskilda ledamöter med anledning av brister i styrning och intern kontroll av ekonomi. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte uppmärksamma underskottet och inte ha vidtagit åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

SKOLNÄMNDEN

Vi riktar anmärkning mot skolnämnden för bristande styrning och uppföljning samt intern kontroll över ekonomin för år 2023. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte vidta tillräckliga åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för skolnämnden samt

enskilda ledamöter i nämnden.

SOCIALNÄMNDEN

Vi riktar anmärkning mot socialnämnden för bristande styrning och uppföljning samt intern kontroll över ekonomin för år 2023. Vi kan inte utesluta att nämnden genom att inte vidta tillräckliga åtgärder att det kan medföra ekonomisk skada.

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för socialnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

VALNÄMNDEN

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för valnämnden samt enskilda ledamöter i nämnden.

ÖVERFÖRMYNDARE

Vi tillstyrker att fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för överförmyndaren samt enskilda ledamöter i nämnden.

VI TILLSTYRKER ATT FULLMÄKTIGE GODKÄNNER KOMMUNENS ÅRSREDOVISNING FÖR 2023.

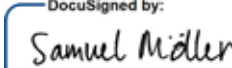
Vi återoppar bifogade redogörelser och rapporter.

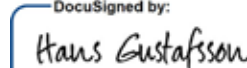
Härnösands kommun 2023-04-05

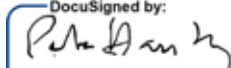
DocuSigned by:

 29512DE92A4D4A3...
 Lars Göran Spång
 Ordförande

DocuSigned by:

 9559280138614C6...
 Lars Norberg
 1 e vice ordförande

DocuSigned by:

 5560DA690E244B4...
 Samuel Möller
 2 a vice ordförande :

DocuSigned by:

 ABBE551448994DC...
 Hans Gustafsson :

DocuSigned by:

 51B6D22B51D64F1...¹
 Peter Hasselborg¹ :

DocuSigned by:

 51D64FB003874E5...¹
 Larsa Nicklasson¹

DocuSigned by:

 88A7AACCB1DD42F...
 Lars Göran Spång :

DocuSigned by:

 7E6270C690EC46A...
 Sven-Olle Staflund :

Bilagor:

Revisorernas redogörelse

Det sakkunniga bitrådets yttrande

Revisionsberättelser från auktoriserade revisorer för kommunala bolag

Granskningsrapporter från lekmannarevisorerna

Revisionsberättelser från kommunalförbund

¹ Larsa Nicklasson och Peter Hasselborg har p g a jäv inte deltagit i granskningen av överförmyndaren.

Härnösands
kommun

HÄRNÖSANDS KOMMUN

871 80 Härnösand

Telefon växel: 0611-34 80 00

Växeln är öppen: 07.30 - 16.30

Fax: 0611-34 80 30

E-post: kommun@harnosand.se

Organisationsnummer: 212000-2403

SERVICECENTER

Sambiblioteket, plan 1

Universitetsbacken 3

Öppet vardagar: 08.00-16.30

Telefon: 0611-34 80 40